

21/3 ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ի ՞ ՞ Լ ՞ ՞ Պ ՞ Ճ ՞ ՞ Ա ՞ ՞

Ջ ՞ ՞ Օ ՞ ՞ Ւ ՞ ՞ Ծ ՞ ՞ Թ ՞ ՞

Ա ՞ ՞ Ե ՞ ՞ Ա ՞ ՞ Օ ՞ ՞ Ո ՞ ՞

**Đ² Ø² èàî² ¶ Äð- ' ðÄüÆÜ¶
 2 ¼º ðÄÜº ðÀ ð¶ i àôØ ° Ü i ° ð² Ü² Úº È
 î² Pøº Û, Ä ð² Þî² ¶ ÄðÀ**

² 1ñµ»ç³ ÝÇ »õ Çñ Ñ³ ñ»õ³ ÝÝ»ñC Ñ³ ñ³ µ»ñáññáññÝ»ñÁ
 ' »é»ðë Ë³ ñí³ Í 1Çx³ ÍáðÙ »Ý, Ñ³ i Í³ á »é Ð³ Ù³ eï³ ÝÇ
 Ñ»Í áðÝ³ ð³ Í Ñ³ ñ³ µ»ñáññáññÝ»ñÁ, áñáÝó Ñ»Í Ó»éù µ»ñ³ Í
 ½ÇÝ³ 13 13 ñÁ È»éÝ³ ÚçÝ Õ³ ñ³ µ³ ÕÇ Ñ³ ñðáðÙ 1ñáññ³ µ»Í
 í Çx³ ÍáðÙ : ØÇ»ðÝáðÙÝ Å³ Ù³ Ý³ Í è àðë³ eï³ ÝÇ
 ÙÍ³ 1ñáññáññÝ»ñÁ Í³ ñáðÙ : Ñ³ ßí³ . ñC èá³ éÝ³ ïçù
 eï³ »ðÍ »È

ÁáÝÇ ' »ÝüëÇ Ñ³ ðáñ¹³ . ñáññáññÝ

Ð³ Õáñ¹³ . ñáðÅÙÝ ³ ÕµâšõA ³ Ý³ ÝáðÝ ÙÝ³ É Ü³ Ý»É ÿ, áñ
2 ¹ñµ»ç³ ÝÝ ³ í »íç »ñI³ ñ e³ ÑÙ³ ÝÝ»ñ áðÍç, ³ í »íç ß³ i ³ ½ ³ -
µÝ³ IáðÅñðõY áðÍç ù³ Ý Ð³ Ù³ eii ³ ÝÝ áó ì ñ³ eii ³ ÝÁ, Ùç Ñ³ Ý. ³ -
Ù³ Ýù, áñA Ñ³ ãíç ãç ³ eÝí »ÉÑ³ Ù³ Ó³ Ú³ . ñç eii áñ³ . ñÙ³ Ý Á³ -
Ù³ Ý³ i : Ü³ µáðåuáðU ÿ, áñ ½ »Ýù»ñA ß³ ñáðÝ³ ií áðU »Ý ð áE³ Ý-
óí »ÉÐ³ Ú³ i³ Ý áðA »ñçÝ, áñáÝù áÝ³ ÙP Í 1994 Å. Ù³ ÛçéçÝ Ñ³ e-
i ³ i ³ Í ¼çÝ³ 13 13 ñçÝ, ¹ »é»œ á³ i »ñ³ ¼Ù³ i³ Ý 1ç x³ iáðU
»Ý ² ¹ñµ»ç³ Ýç Ñ»i È»éÝ³ ÛçÝ Õ³ ñ³ µ³ Õç 1ç x³ íç ãíç³ Ýç Ñ³ ñöç
á³ i x³ eáí: ií Ù³ É eà³ Ý Ý³ »É , áñ ³ ½ »ñçÝ»ñç »o Ñ³ Ú³ i³ Ý
áðA »ñç Ùçç»o ³ Ù»ÝññÙ³ Ù³ Ýñ iñ³ IáðÝ»ñA ¹ »é»œ ß³ ñáðÝ³ i-
iáðU »Ý, Ñ³ i³ e³ i ³ Ú³ Ñ³ Õáñ¹³ . ñáðÅñðõY»ñç, Å» ¼çÝ³ 13 -
13 ñA á³ ñA³ ÝiáðU :

- È³ 1³ Ì³ Y³ YÓY³ I³ 1³ ÁY³ Áeii Nñ³ i³ n³ I³ 1³ ÍC³ D³ U³ -
I³ Y³ I³ 1³ ÁOÜA³ à Y³ ádU³ , áñ I³ Y³ 12,000 ¼C³ Y³ áñ, 2¹ n³ »ç³ Y³ I³ Y³
I³ 1³ ÁOÜA³ N³ n³ dU³ , áñ I³ Y³ 40,000 ¼C³ Y³ áñ:

- Ø³ ñ¹ ³ i³ YÍ»ñ Áeí Nñ³ i³ ñ³ Ií³ I i¹ Ü³ HÍ»ñC. 13
Ð³ Ü³ I³ Y IáÖUÁ N³ eí i³ áðU { 100 i³ YÍC ³ eÍ³ ÚaðAðUðYÁ,
CéI² 1ñ¹»ç³ Y³ Y IáÖUÁ` 150+ -CYÁ:

- Đñ»í ³ÝÇ (100ÙÙ áõ ³í»Íç i ñ³Ù³ã³÷Ç) Áéii
 Ññ³ i ³ñ³ Íí³ Í i 1Ù³ Ý»ñÇ 16 Đ³ Ù³ Í³ Ý ÍáÙÙÁ Ñ³ eii ³ i ádÙ
 ; 200-Ç, ÇeÍ ²ñµ»ç³ Ý³ Í³ Ý ÍáÙÙÁ 200-Á

Ü³ 3 eáðU þ. SÐ³ fí³ nÍÝ³ñC eii áo Ú³ Y³ ÑCÙY³Ñ³ ñoÁ Ñ³ Y³
1 Çe³ ÝáðU þ. 1»ñ³ ñeIÁO ÈÙþ»ñC 3 ÝÑ³ çáðAðÙðóY³ oíñáà³ ðaðU

Êáíáñ³ Í³ Y Éá³ é³ ¼ÇÝÁðLáðY»ñC ØCç³ ½³ ÚçY á³ Ú³ Ú³ Y³ -
· ñC »õ i Ç»ÝY³ Úç 94-ç ö³ eii³ ÁáððÁç Y»ñuá, Ñ³ Ù³ Ó³ ÚY áñáYó
í»ñ³ NëÍáðY»ñA à³ iù³ ñmí³ Y³ Úri »Ó, áñi³ »Ó áñ Çnáu à³ iù³ Y³:
½³ Yv»ñC³ YÉ, 3 E³ E³ VéðñvñY³ ñE³ ïE³ ëi³ ÚçY

74) Tu»иç 1B. E»æE 10aH»H 1D 1U 1eI 1çç E»eI 1çI
 Ô³ n³ µ³ Õ çñ³ i³ ÿ³ óiáðù »Y 3 Nçüý³ i³ Y Ùáði u³ ÛçY áðççY»-
 ñáí` , Çççç³ ÿçó Ø»íµ³ ç³ n` Nâœçëe³ ÛçY Ñ³ i i³ Íáðù , Ø»õñççó
 ¼³ ÿ . »E³ Y Ñ³ n³ íáðù »õ êçéç³ ÿçó Þáð³ , I»Yi ñáÿ³ i³ Y
 Ñ³ i i³ Íáðù , áñáÿ³ §»ñµ»ù ã»Y i³ n³ NëiÍ»É :

Đ³ Ủ³ ēi³ YÁ »õ ūi³ ñ»ñÍñÜ³ é³ ¼Ü³ i³ Y áðÅ»ñY³ Úi³ »õ
á³ NáðU »Y³ §⁰ í ñáà³ ðáðU à³ ÜW³ Y³ i³ Y è³ ¼Ü³ i³ Y àðÅ»ñC
á³ ÜW³ Y³ »ñC¹ è³ ÑÙ³ YÝ»ñC⁰ ; É³ i³ ¼¹ Yù»ñ, áY¹ áðU ; Y³ ·
177 Ù³ ñi³ i³ YÍ»ñ, 435 · ÜE¹ i³ CàC¹ ñi³ N³ à³ i³ Ü³ ñi³ i³ Y³
÷ áE³ 1ñ³ ÜCçáóY»ñ, 220 ÜC³ íán Nñ»i³ YÇ »õ 12 · ñáN³ ÜçY
áðOñ³ ÁçéY»ñ: i³ »ñáYÜ³ É èá³ Y Ü»Ø³ 1ñáðU ; Y³ »õ AEñ³ ÜçY
Đ³ Ủ³ ēi³ Y³ ¼¹ Yù áðO³ ñi³ »ñáðU ; ñi³ i³ ñOáðÅÜ³ Ùp: üñ³ Yéç³ i³ Y,
Èçµ³ Y³ ÜÜ³ Y, Èçµç³ i³ Y »õ èçñç³ i³ Y i³ ñOí³ Y ¼çYíáñY»ñA
ÑçÜY³ íánñ»É»Y È»éY³ ÜçY Ø³ ñ³ µ³ ðáðU, áY¹ áðU ; Y³ :

°íñáá³ ïððü eáíáñ³ ÿ³ ý eá³ e³ ¼ýáððû³ ý á³ û³ ùý³ . nç
 á³ ðð³ ÿý»nç ñ³ û³ ó³ ú² 1ñþ»ç³ ýá »i i ù³ b»éý³ »o 15 û³ n-
 i³ i³ yí³ yí»n, 174 ¼ñ³ ñ³ á³ i û³ ñi³ i³ yí³ ý ÷ áð³ 1ñ³ ðçáóý»n
 »o 40 ùç³ íáñ ññ»i³ ýç, 100 ùù-ý³ i»íç ù»í i³ û³ ã³ ÷ ç, ñ³ -
 óáðçä 100-ý ðé ÷ áð³ ýó»é i û³ ðçç»ð³ ýç² 1ñþ»ç³ ý³ i³ ý
 ñ³ i³ íç e³ ñû³ ý³ ðçý ½ññ»nçý:

Ǖ̄³ ñādǕ̄³ ï̄̄³ ē̄̄³ ē̄̄³ ¼̄̄³ Ȳ̄³ Í̄̄³ ¼̄̄³ ñ̄̄³ Ç̄̄³ ¼̄̄³ ñ̄̄³ »Ȳ̄³, 1994Å. Ù̄̄³ ¼̄̄³ Ç̄̄³ Ȳ̄³
 Ȭ̄³ é̄̄³ ì̄̄³ µ̄̄³ Í̄̄³ ¼̄̄³ Ȳ̄³ 13¹³ 13¹³ ñ̄̄³ Ç̄̄³ ¼̄̄³ ñ̄̄³ »ñ̄̄³ B̄̄³ Ù̄̄³ ë̄̄³ ¼̄̄³ Ȳ̄³ ñ̄̄³ È̄̄³ Á̄̄³ »È̄̄³ È̄̄³ ¼̄̄³ Ȳ̄³
 Ȫ̄³ ñ̄̄³ µ̄̄³ ð̄̄³: ¼̄̄³ Ȳ̄³ Í̄̄³ Á̄̄³ Ñ̄̄³ . »ó̄̄³ Í̄̄³ ï̄̄³ Ý̄̄³ 150¹⁵⁰ ¼̄̄³ ð̄̄³ ð̄̄³ È̄̄³ 200²⁰⁰ Ù̄̄³ ñ̄̄³
 ï̄̄³ ï̄̄³ ï̄̄³ Ȳ̄³ »ñ̄̄³ Ç̄̄³ Á̄̄³ Ù̄̄³ ñ̄̄³ ¼̄̄³ Ȳ̄³ Ù̄̄³ »Ȳ̄³ Ý̄̄³ È̄̄³ È̄̄³ ¼̄̄³ ï̄̄³ Ç̄̄³:
 ī̄³ »È̄̄³ Ç̄̄³ à̄̄³ è̄̄³ ī̄³ ī̄³ Ç̄̄³ È̄̄³ Í̄̄³ ñ̄̄³ Ȳ̄³ Á̄̄³. á̄̄³ Ù̄̄³ à̄̄³ Á̄̄³ ñ̄̄³ È̄̄³
 ī̄³ Ù̄̄³ è̄̄³ »ñ̄̄³ Á̄̄³ Ç̄̄³ È̄̄³ Ñ̄̄³ ñ̄̄³ »ñ̄̄³ »Ȳ̄³ Ý̄̄³ Ç̄̄³ È̄̄³ Ȳ̄³ È̄̄³:

Ü³ ³ eáðU ɿ, áñ Ð³ Ù³ eï ³ YÁ Ø² Í -Ç µ³ Y³ Ó»ØñC Çñ³ Í³ -
Y³ óÙ³ Y Ñ³ nóáðU Á»ñ³ ó»É ³ Ú ßñc³ YáðU, »ó áñ Ü² Í à-É Ë³ -
Ø³ ÓáðU Ý ÁÝÍ»ñ³ ÍóáðU Ý à³ Û³ YÍ»ñC Y»ñùá à»í ù ɿ x³ -
Y³ áC »ó Ñ³ i áði. · áñ Í ÁðáðU ðñY»ñ I³ nC D³ Ù³ eï ³ YC¹ »Ù:

šØ»Ýù Ñáœéáí »Ýù Ñ³ eÝ»É Ë³ Ø³ Ø³ eÇñ³ Í³ Ý áñáØÙ³ Ý ³ ū
 Ñ³ nñC 1»ñ³ µ»ñÙ³ É, ³ eáðU ï Ý³, µ³ Ù³ Áeï ³ ùí áðU . i Ýáð
 ² ñ»ðUÙ³ Ý¹ç¹³ Ý³ . »i Ý»ñC, áá ÙC ³ 1ñµ»ç³ ÝóÙ ³ ù³ Ø³ ù³ . »i
 äç Í³ ñáð ³ á³ ßi áÝ . ñ³ i»É ³ e³ Ýó Ñ³ Ù ³ ñ³ ñ»ðo . ñ³ ií³ Í
 ßiç³ Ý»ñÁ áðÁáí »i . ñ³ ñ»ðo Çñ Ùi ³ 1ñáðÙðØÁ, »Ã» µ³ Ý³ Í.

ÓÁÐÅÙÐÝ»ÑÁ Ó³ ËÁÐÍ»Ý

Ê³ ë³ î³ Û, ³ í»Íç B³ i ×³ n̄i³ e³ YáðAðlāðY ð ù³ Y Çñ³ î³ -
YáðAðlāðY: ² ¹n̄p»ç³ YÁ eëí áñ³ · n̄»É ð Ù»Í³ Ù³ eëñi³ µ à³ Ú³ Y³ -
· n̄»n̄ ² n̄»ðU Ú³ Y ÍáYéáñóCáðUÝ»ñç Ñ»i Çñ Y³ íA³ ÚçY Ñ³ ñe-
i áðAðlāðY Á B³ Ñ³ · áñÍ»ññO Ýà³ i ³ Íáí »oí³ È»YáðU ð, áñ Yáñ Ù»-
Í³ Ù³ eëñi³ µ Ú³ n̄i³ »ñÁ Í³ ñáðO »Y ³ éYí³ ¼ áð³ oÝ»É Y³ íA³
Eáðai³ ï³ B³ ñ³ î³ Y ³ n̄i³ Ñ³ ÝÙ³ Y »o ëà³ eëí³ Í ûi³ n̄iññÚ³
»Í³ Ùáði Á:

âÝ³ Û³ Í, áñ ³ ½»ñCÝ»ñÁ Í³ ÝÈ»É»Ý ³ Û ÑÝ³ ñ³ íáñáðÛðñÁ,
³ Úáð³ Ù»Ý³ ÚÝCÍ Ýñ³ Ýù 1³ È áðY»Ý, áñ áñ»ðCÓ» ÙC ðùéà³ ÝéCá-
ÝCéëí éáðë Õ»Í³ 1³ ñ³ ñáð ï ÷ áÈ³ ñCÝ»É ò ÍñCÝCÝ: àñáß ³ ½»-
ñCÝ»ñ Ñ³ 1³ i ³ ó³ Í »Ý, áñ §1»ñ³ ÙC³ ðÙ³ Ý (é»CÝi»· ñ³ óC³ ïC)
óáðò³ ÍáðÛ ³ é³ çCÝÁ Ñ³ Ý1»ë Í³ . 3 ² 1 ñµ»ç³ ÝÝ Çñ Ý³ íÁ³ ÚçÝ
á³ ß³ ñÝ»ñáí, µ³ ð 1³ Í³ ñáð ï ÊÝ»É Ý³ íÁç áð . 3 ¼ç
³ ñi ³ Ñ³ ÝáðÛCÓ Ñ»í á:

èáœ³ eï³ ÝÁ B³ ñáð³ IáðU ï³ Ý»óáð³ ÍçÝ»É à³ Bi³ áy³ ÝÍ
Ý³ È³.³ Ñ² Û³ ½ Øáð³ ÍçúáíçY, áñÁ à³ i³ èà³ ñí³ »É ï³ ØáéIí³.

ÙáðÙ »õ ÷ áñÓ»É ðñ 1»ñ³ Í³ Ý. Ý»É Çñ áðÁ»ñÝ² 1ñµ³ ç³ ÝáðÙ: 2 1ñ-
µ»ç³ ÝÇ³ 1³. é³ ½Ù³ Í³ Ý á³ ßí áÝÙ³ Ý»ñÁ Ù³ i Ý³ ÝßáðÙ »Ý³ ÚÙ
Ñ³ Õán¹³. ñáðÙáðÙ»Ý»ñÁ, áñ .»Ý»ñ³ É² Êùë³ Ý¹ñ È»µ¹ Á` èáð-
é³ ëí³ ÝÇ á³ ßí áÝ³ ÝÍ³ ½³ ½Ù³ ÝÍ³ ½³ Ý. áðÁÙ³ Ý Õ»Í³ 1³ ñÁ,
÷ áñÓáðÙ ðñ Ó»õ³ 1áñ»É ûí³ ñ»ñÙ³ Ú. ÇáÝ, áñÁ ÑçÙÝ³ Í³ ÝáðÙ
Í³ ½Ù³ Í³ ï³ ñ N³ Ú»õ³ ñµ³ ÝÓÝ³ Í³ ½Ù³ Çó: Üñ³ Ýù N³ 1³ i³ o³ Í³
»Ý, áñ èáðe³ ëí³ ÝÁ Í³ ñáðÙ ðñ ïñÍçÝ³ Ý»ñÉáðÁ»É² 1ñµ³ ç³ Ý, ñá-
í³ Ý³ 1áñ»ÙáÙ»Í³ Ù³ èßí³ µ³ Ý»ñÉáðÁðÙ N³ Ú³ èí³ ÝÇ íñ³ ÙáÙ,
û. i³ . ãñÍ»ÙáÙ»Í³ ÙñçÝ, ãñà»ë ÷ áÈ³ ñçÝáðÙ áðÁ:

$\begin{aligned} & 2 \cdot 1 \text{ñμ»ç}^3 \text{Ý}^3 \text{Í}^3 \text{Ý} \text{áðÁ»ñÁ} \text{ß}^3 \text{ñáðÝ}^3 \text{ÍáðÙ} \text{»Ý} \cdot \text{áñÍ} \text{»É} \text{ÑÇÝ} \text{êái»-} \\ & \text{í}^3 \text{Í}^3 \text{Ý} \text{áðÁ}^3 \text{ÛÝ} \text{Í}^3 \text{éáðí}^3 \text{ÍùÇ} \text{»ó} \text{áðé} \text{ñáðùÇ} \text{Ý} \text{»ñúá, } \text{ß} \text{μ}^3 \text{Û} \text{ÑÇÙ}^3 \\ & \text{Ü}^2 \text{í} \text{à-ç}^3 \text{é}^3 \text{í} \text{»É} \text{Ù} \text{Í} \div \text{á} \text{Ë} \text{û. } \text{Ý} \text{áðÛ}^3 \text{Û} \text{μ} \text{»ó} \text{ñ}^3 \text{x}^3 \text{É}^3 \text{Í} \text{ç} \text{é}^3 \text{í} \text{Û}^3 \text{-} \\ & \text{Í}^3 \text{Ý} \div \text{á} \text{Ë}^3 \text{Ý}^3 \text{ÍáðÙ} \text{Ý} \text{»ñáí, } \text{Ù} \text{»Ý} \text{ù} \text{Í}^3 \text{ñáð} \text{Ó} \text{»Ý} \text{ù} \text{Ý} \text{áñáðáñáðÙ} \text{Ý} \text{»ñ} \text{Á} \text{-} \\ & 1 \text{áðÝ} \text{»É} \text{É}^3 \text{í}^3 \cdot \text{á} \text{ð} \text{Û} \text{Ó} \text{»ñáí} \cdot \text{áñÍ} \text{»ñ} \text{ä} \text{ñ}^3 \text{Ù}^3 \text{ñ!}: 2 \cdot 1 \text{ñμ»ç}^3 \text{Ý} \text{á} \text{í} \text{»ñ}^3 \text{Í}^3 \text{-} \\ & \text{éáðñáðÙ} \text{; } \text{ç} \text{ñ} \text{áðÁ»ñÁ:} \end{aligned}$

¹ ³ óç è áæe³ eï ³ Yçó Ó»éù µ»ñ³ I ^{1/2} Yù»ñçó. ² ¹ ñµ»ç³ YÁ
ëà³ é³ ¼ YÍ áðU ï Aæñ³ ÙÍçó, Áaçñùç³ Úçó »õ áçY³ eï ³ Yçó:
² ñíç³ I³ Y³ óáðY áõ eï ³ Yí³ ñí ³ óáðY ³ é³ çY³ N»ñA »Y
Ñ³ Ù³ ñí áðU é³ ¼ Y³ I³ Y áðA»ñC Ñ³ Ù³ ñ:

² ¹ñp»ç³ YÁ ØæéÍÍ³ ïåðU Í³ Ù³ ð³ Í à³ ßi à³ YáðÙ³ Y ðç-
Yçëi ñY»ñç ÈäñÑñ¹ç í»ñçCY Ñ³ Y¹çàÙ³ Y Å³ Ù³ Y³ Í, Ññ³ à³-
ñ³ Í³ í Ñ³ Ù³ ñ³ ñ»Éç, áñ Ñáí³ Y³ íáñåðU ; Ü² ï à-ç ù³ ÙññA
¹³ ßY³ ïóåðlåññY Á Í³ Í³ ßi ño¹»àC³ ñ»ø»ßi;

âÝ³ Ù³ Í, áñ »ñÍçñÁ (² ¹ñþ»ç³ ÝÁ) ¹»é»œ ³ Ýñ³ á³ ô áÉ³ ÝÝ»ñ
 åæöÍç Çñ é³ ¼Ù³ Í³ Ý áçÁ»ñÁ áçí ³ Ýç ¹³ ñÖÝ»ñáõ Ë³ ô³ ô³ eç-
 ñ³ Í³ Ý · áñÍáðåðñöÝ»ñç Ñ³ Ù³ ñ, µ³ îô Ñ³ i áðí Ùç ¼áñ³ Ù³ è ð
 Ó»ð³ íáñí »é ÝÙ³ Ý³ i çà · áñÍáðåðñöÝ»ñçÝ eáí »ñ»ñáõ »ó í³ ñ-
 Áí »ñáõ Ñ³ Ù³ ñ, ÇeÍ Ý»ñÍ³ ðåðüë Şpáññ Ù»ñ ½áñù»ñÁ Ù»½³ Ýññ³ ·
 Å»ßí »Ý È»éÝ³ ÚÝ Ô³ ñ³ µ³ ðåðüç Ñ³ û »íáð áñ»ñ Ùç ×. Ý³ Å³ Ù
 Ñ³ ñÁ»ñáõ Ñ³ Ù³ ñ |. ³ eáð ; eá³ Ý:

² 1 ñµ»ç³ ÝÁ ÁÝ¹ áðÝáðÙ^{3/4} Çñ¹ »Ù áðÙÙí³ Í Ùç³ Ú⁴ i »éañÇë-

í ³ Í³ Ÿ Ñ³ ñÓ³ ÍáðÙ, þáfánÝ ðÉ1994 Áí ³ Í³ ŸCY, »ð¹»é»ðé ááÙç ÈÙ-
µ³ íáñáðÙ á³ i ³ eÈ³ Ÿ³ i ³ áðÙðñó³ Á ãç í »ñóñ» Éçñ íñ³ : ² ¹ ñ-
µ»ç³ Ÿç ûi ³ ñ»ñÍñÙ³ ðÁÝÇÍ³ Í³ Ÿ Ñ³ Ù³ Úàð ãðñ³ ÍáðÙ ð Úá-
í ³ íáñ³ á»é 300,000 éáðé Ñ³ Ù³ ù³ Õ³ ù³ óCY»ñ, áñáYù ² ¹ ñµ»-
ç³ Ÿç û³ Õ³ ù³ óCáðñó³ áð»Ý: ÚáðÙ ù³ Í³ ÍáðÙ³ Ùµ ðÉÑ³ Úñ »ð
¹³ ðëi ³ ÝóCY»ñ Í³ Ÿ:

**o³ ȲC áñ ³ ū³ Ù»Ȳ Á Eí n̄³ ī³ Yád̄lād̄y { N̄³ n̄ád̄ád̄ Ȳn̄³ Ȳo
¹»Ù, N̄Ȳ³ n̄³ iáñ { Y»ñùçȲ ū³ Õ³ ū³ óC³ ī³ Ȳ³ Ȳi³ YáYád̄lād̄y »õ
Yáñ³ Yáñ i³ éañCëi³ ī³ Ȳ³ ī³ »ñ:**

² ½ñCÝ»ñC 90° -Á PÇÜCA ÙáceáðU³ YY»ñ »Ý, áY³ Ú³ Í áñ ÁyAçÝ
 ÌñáÝ³ I³ Y³ I³ Cí áCáðUñðA ó³ Iñ ; ä³ ñ½áðU ; áñ ÁáCñùC³ Y
 Ó. i áðU ; Ñ»YY»É³ é³ I³ É ÄéI¹/ñáðU³ ÜçY (yáðU¹) Ü»YY³ Içëi³
 I³ Y³ áñ»F³ I³ »ñaC íñ³ »ó I³ ñáðU ; ³ Ü . ³ Ü³ ÷ ³ ñÁ Y³ »ñ³ ní³ »É
 Çñ 3 ½ñC N³ ñ»ð³ YY»ñCÝ è³ NÙ³ Y³ Içó Y³ ÈCç»ð³ YáðU, ÜçYá¹ »é
 Añ³ YÁ I³ YÁ Y³ áñ I³ »ñaáí Ñ»é³ ñò³ IáðU ; ÌñáY³ I³ Y é³ 1Çá
 »ñ»éáðëi³ i³ »é³ ÜçY N³ ðáñ¹ áðU³ YY»ñ ² 1ññ»c³ YáðU;

Í »ë³ Í»í Ý»ñÇó Ú»íÁ, Á» ÇÝääöt ; Äñ³ ÝÁ Ñái³ Ý³ íáñáðÙ ð³-
Ù³ eï³ ÝÇÝ È»éÝ³ ÜÇÝ Ô³ ñ³ µ³ ÖÇ N³ ñoáðÙ, ³ Ú³ ; áñ² 2¹ ñµ»ç³ ÝÁ
ÍÓ. i Ç Äñ³ ÝÇ Ñái³ Ý³ íáñáðÙ Ú³ ÝÁ Í³ Ù ÜÇÝ Áñ¹ ãðÙ Ú³ ÝÁ, áñ⁰ Çó;
ÜÇ³ à³. ³ µ³ ËÜ³ Ý³ Ù³ Ý³ Í, áñÁ¹ Í³ ñáð ; Ç N³ Ú³ . ³ ÉÐ³ Ú³ e-
í³ ÝÇ »ö² 1¹ ñµ»ç³ ÝÇ ÜÇç»ä² Ü à Çéëáí Äñ³ ÝÁ² 1¹ ñµ»ç³ ÝáðÙ
³ é³ 1»ÉÍñáÙ³ Í³ Ý³ Ü³ ÝáðÙ Ýú¹ ñ³ ñ»ßäo»ö² ñ»ðüáði üçó, N³ i³ Í³ à³ è³
Ü² 1 à-Ç Ü»ç aÝ»ñù³ ßí»ßäo Çñ à³ N³ ÝçÇÝ N³ èÝ»ßäo ÜÇçáóÝ»ñ
Ieïr »ÖÍC Çñ ÇëÍ N³ Ù³ ñ:

Àëåí *Jane's Defence Weekly*-C 18.12.1996 À.

ÜñáðÁ»ñÁ ß³ ñ³ ¹ñ»ó ² . ² èÉ³ ÝÙ³ ÝÁ
ÈÙµ³ · Çñ è.ì . Ð³ ñáðÁññÝÙ³ Ý

AÐ² ÜÀ Ò¶ i àðø³ i ° Ð² Í² Ü¶ Ü° È AÐ
 è² ¼ Ø² Í² Ü Ð½ àðàð Á Ú àð ÜÀ
 i » ñ³ ¼ Ç YÙ³ Ý Ùñó³ i³ ½ à á³ ñëçó Ì áóç Ñ³ i³ è³ ñ³ -
 Ì ßéáð Á Ùð Ö Á i » ñ³ Í³ Ý. Ý» Í õ Ý á³ i³ Í áí
 D» ð Ç Y³ I² Ý Á ðß Ç ñí³ Ý ¾ Ñ Ä» ß³ Ü Ç*

ÜÍ³ ñáðÙ à³ i Í»ñí³ Í »Ý 1980-88Å. à³ aëçÓ ÍáóC à³ i »ñ³ ïüç 15-ñ¹ i³-ñ»ÍçÓ C I³ à³ ïóáðÙ ïù ì³ ïüç 3 Í»ñáí³ Í ïüñ³ ñ³ Ý¹»ëç N³ Ý¹çéäåñüðÝ»ñçÝ Ù³ e-Ý³ ïóáð à³ ñeï³ ï³ Ý ïçÝí áñÝ»ñÁ, ùçÙç³ ï³ Ý à³ i »ñ³ ïüç ñ³ Ù³ ï³ Ë³ i »ëí³ Í à³ ñá³ Ý³ ï³ Ý ñ³ Ù³ ½ »ëí Ý»ñáí : àæíñ³ çÝ³ ïç ñ³ i çñ³ ï³ Ý³ ñ³ í é³ ïüç 3 Í à³ ññç 3 ññç 3 ñ¹ñüðñüðÙ ðó»éù µ»ñí »öçÝ 200 Ýáñ T-72 i çàç Ü³ ñi³ i³ Ý i³ Ý»ñ:

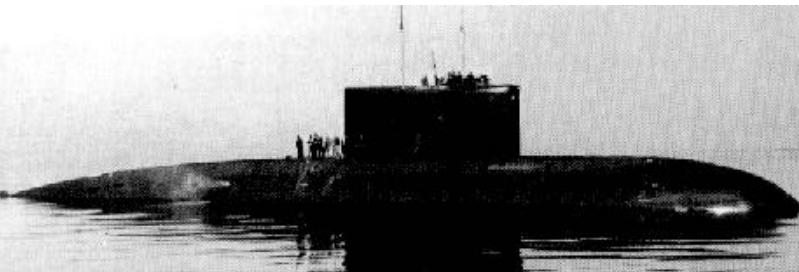
é³ éÁ à³ ī »ñ³ ʃl̥jç 3 i³ m̥i̥ ʃó ñ»í á, æñ³ ʃyá é³ ʃl̥j³ i³ y
ñ³ ñ³ p̥»ñáðl̥l̥ðY»ñç ù»ç ùi³ i̥ éáí»i̥ 3 i³ y ðçáðl̥b̥y ñ»í :
â»»o̥ 3 ʃé çñ³ 13 ñóáðl̥l̥ðyá 3 e̥i̥ »ó, áñ² ñ»ðl̥áðl̥ ñç ñ»í 3 -
ùñùñáðl̥l̥ðy 3 xç æñ³ yç 1/2 yù»ñç ó»éù p̥»ñù³ y ù³ ð³ ù³ i³ y-
áðl̥b̥y »o̥ é³ ʃl̥j³ i³ y áo̥ 3 yí i³ y. áðl̥b̥y 13 b̥y³ i̥óáðl̥l̥ðy»ñç
ñ³ ñóáðl̥, µ³ l̥ 3 û ñ»í 3 ùñùñáðl̥l̥ðá 13 13 ñ»ó éáéïl̥ ñ»í 3 ùñ-
ùñáðl̥l̥ðy ïçy»éäo̥ »o̥ 1»ñ³ i³ yó ñçùy³ i³ y 3 yñ³ y. e̥i̥ áðl̥b̥y

* $\bar{D} \circ \bar{O} \bar{C} \bar{Y}^3 \bar{I} \bar{A}$, $\bar{a} \bar{m} \bar{N}^3 \bar{U} \bar{C} \bar{D}^3 \bar{U}^3 \bar{K}^3 \bar{n}^3 \bar{Y} \bar{C} \bar{W} \bar{O} \bar{I}$ $\bar{n} \bar{C} \bar{I}^3 \bar{Y} \bar{C}^3 \bar{n} \bar{U} \bar{C} \bar{C}^3 \bar{V} \bar{z}^3 \bar{U} \bar{C} \bar{Y} \bar{N}^3 \bar{n}^3$ -
 $\mu \bar{n} \bar{a} \bar{d} \bar{A} \bar{l} \bar{a} \bar{o} \bar{Y} \bar{Y} \bar{n} \bar{C} \bar{Y}^3 \bar{I} \bar{a} \bar{o} \bar{B}$ $\bar{I} \bar{C} \bar{O} \bar{z}$:

² ñ»ðÙÍ ÙÙ Ý áðÅ »ñÇ »õ Ýñ³ Ýó i 1ÙÙ É»ñIñ³ ÙÙ ëÇ ¹³ ßÝ³ ÍçöÙY»ñÇ
Ñ³ ÙÙ ñ, »ñµ Äñ³ ùÁ 1980 »õ 1990 ÁÁ.-»ñÇ ³ Ù é». ÇáÝÇ ³ ÙÙ Ý³ Ñ/áñ
áðÅ Á, à³ ñi 1»ó 1990-91 ÁÁ. à³ ñëçö Í áóç à³ i »ñ³ ïáðù:

² ñ»ðÙáñi ûç ¹çí áñ¹Ý»ñÇÝ ÑçÙÝ³ ÙÙ Ýáðù ³ Ýñ³ Ý. eëi ³ óÙáðù
¿ñ Äñ³ Ýç ¹çY³ ÝáóçÝ ³ i »ÙÙ õi áó ì³ ñòñ³ ÙÙ ñ. ¹/»Ýù»ñç Ñ³-
ÙÙ ³ ÙÙ ñ. Ç i »ë³ ÙÙ ÝçÝ áó ù³ ÙÙ ÙÙ, ÇÝää»ë Ý³ »õ ¹çÙÙ³ i ³ ÙÙ.
ñ³ ÙÙ ñY»ñç ÍáðÙçó ³ é³ ç³ ñi ñi ãó ¹/»ÝùçÝ i Çñ³ à³ »í» ïáðÙÙ³ ÙÙ
¹³ ÙÙ ÍÝ áó ³ eëi Çx³ ÙÙ: ÐçÙÝ³ ÙÙ Ý ³ Ýñ³ Ý. eëi áðÅñáðØY Á Ì»Ýi ñá-
ÙÙ Ýáðù ² ÙÙ ³ ÙÙ ñóç ðáñçÁ, Á» ÇÝä ³ ¹/»óáðÅñáðØY ÍáðØY»ÙÙ ñ
Äñ³ Ýç Ýáñ ³ ¹/ÙÙ³ ÙÙ Ý i »ÈÝçÙÙ³ Ý ÙÙ ñ ñòñ³ ÍáðÙÙ³ ÙÙ Ý . áñ-
ÍáðåáðÅñáðØY»ñç ÑÙ³ ñ³ íáñáðÅñáðØY»ñç, ³ ¹/ÙÙ³ ÙÙ Ý áðÅ»ñç i »È-
ÝçÙÙ³ ÙÙ Ý »õ i »ÈÝáñ. Ç³ ÙÙ Ý ÙÙ i ³ ñ»ÙÙ . ãñÍáðÅÙÙ³ Ý ïñ³ »õ Á»
ÇÝää»ë ÌÙ³ ñáðÙÙ³ ÙÙ Ýá ³ eëi »È ÝÙÙ³ Ý Ñ/áñ³ óáðÙÁ Äñ³ Ýç áá-
éáí áñ³ ÙÙ Ý ¹/»Ýù»ñç ÑÙ³ ñ³ íáñáðÅñáðØY»ñçÝ:

2 Ū́yáð³ Ù»Y³ Ū́yí, ç N³ I³ náðAñlāðY áñáB² n»ðUí Úß Y ÁùMé-
YáðÙY»ñç, I³ n»ðañ i N³ Bñç³ éY»É³ Úß á³ i x³ éY»ñA, áñáYù
A³ uYí³ I³ »Y Añ³ Yí¹ »ñ³ ¼YÙ³ Y Ùñó³ I³ ¼ñç³ »i »ðaðU: Añ³ uç
N»i á³ i »ñ³ ¼Y³ I³ mí¹ »o Añ³ Yí¹ é³ ¼I³ I³ Y . »ñ³ ½YóáðA-
Úß Ùµ i 1Úß É i³ n³ I³ Bñç³ YáðU, èà³ é»o³ Ù »ñIñç ¼Y³ YáóA
i³ . Y³ á³ Þó³ eë Çx³ Yí¹ B³ i Ù»Í i »EYáðA. Ç³ I³ Y x»ðU-
í³ Iù µ³ o»ñáí Añ³ Yí¹ áðA»ñç »o I áóC Ù»ñð³ .³ ðñç »ñIñY»ñç Ùç-
ç»ñ

**Ø³ ÝÇ áñ NÇÙÝ³ Í³ Ý Íñáðeii Á Íñ»óÇÝ AÈñ³ ÝÇ û¹³ ÛÝ »ô
ó³ Ù³ ù³ ÛÝ áðÅ»ñÁ, NÇÙÝ³ Í³ ÝáðÙ Ýñ³ Ýó í»ñ³ ¼ÇÝáðÙÝ ðñ
ÝÍ³ i Ç³ éÝáðÙ:**

ĐĆÝ. ÑñÅĆę³ ÛĆY ĐáôÝ'á. #Hundog¹³ èć³ ñ³. ÁÝÁ³ ó á³ N³ i³ Y³ í »ñÁ #FAC⁴ i³ x³ éí »È¹ áÇÝ³ eii³ YÁ V³ ûe³ Y³ í »ñÁ Äñ³ Y» Y N³ è» ÈØ³ F³ i³ ÛĆY-Öåôóáí 1996Á. Üeñi¹ ÇÝ¹ á³ N³ i³ Y³ muñÁ uÇÝi³ I »Y áÇÝ³ i³ Y C-802 N³ i³-Y³ i³ i áñÙÇÖ³ ÛĆY Á³ i áñ NñÅĆęY»ñáí : Äñ³ YÁ³ ûe³ i³ ñi³ èí¹ uÇÝ»ñÇÝ ÷ áñ-Ö³ nñi¹ »È¹ C-802 i ÇáÇ NñÅĆęY»ñÇÖ Ù» ÍÁ³ á³ i³ ñ³ èí¹ iáôÙ¹ èá³ è³ i³ Y C-802 i C-802 i ÇáÇ NñÅĆęY»ñÇÖ Ù» ÍÁ³ á³ i³ ñ³ èí¹ iáôÙ¹ èá³ è³ i³ Y II #Combatte II¹ : ñáN³ Y³ í »ñÁ¹ »Đ»Ù³ #Heya¹³ èćY³ á³ i³ Y³ Yáô NñÅĆé³ ÛĆY Y³ i¹ »ñY³ ûe³ ÙñÅĆéY»ñáí :

$\frac{1}{4}C^3 \dot{A}^3 B^3 - C^3 E^3 \dot{I}^3 Y - A E^3 Y \dot{o} \dot{A} \dot{U} Y + C^3 A \dot{Y}^1 \cdot \dot{B} \dot{I} \dot{A} \dot{U} \dot{J} C Y$

Ε ί³ óáððÝ Εñ³ ùÇ 130 ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñÇ, áñáÝù Ý»ñ³ ðáððé
 à³ ñí³ Í »Ý û¹³ Ý³ í³ ñ³ ÝÝ»ñáðÙ (Ñ³ Ý. ³ ñÝ»ñáðÙ) (Ýñ³ ÝóÇó Ùáï
 50-Á Í³ ñáÖ ; ¹³ ééï »É áÇï ³ ÝÇ û. í ³ . áñÍÙ³ Ý Ñ³ Ù³ ñ) »ö · áñáðð-
 ðáððÝ óáð»óáÖ Ùáï 280 Ù³ ñí³ Í³ Ý ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñÇÝ, ÝÙ³ Ý ÷ á-
 È³ ÝóáððÝ»ñÝ Εñ³ ÝÇ û¹³ ïÇÝ áððÁ Íí»ñ³ Í»Ý ØÇçÇÝ ² ñ»ö· ñíÇ
 ³ Ù»Ý³ Èáßññ »ö ³ Ù»Ý³ Ë³ í èá³ é³ ¼ÇÝ³ Í áððÇÝ; ì ³ Ù³ ïáä
 í³ Í ; áñ Εñ³ ÝÁ ØáëÍí³ ïÇ Ñ»ï ³ ñ»É ; µ³ ñÖñ Ù³ Í³ ñ¹³ ïÇ
 µ³ Ý³ ïóáððáððÝ»ñ ò áæe³ ééï ³ ÝÇ ³ Ù»Ý³ í »ñçÇÝ ïáñÍ³ ÝÇá ÇÝù-
 Ý³ ÁÇéÝ»ñÇ Ñ³ í³ Ý³ í³ Ý . ÝÙ³ Ý ÝÍ³ í³ éáððÝ»ñáí, áñáÝó Ù»ç
 ÁÝ¹. ñÍí»ñáö »Ý Ý³ »ö ØÆ¶-31-»ñ (ñáññ³ ù³ ÝáñññÝ ² ØÜ-ç 40
 ÚÇÍÇáÝ ¹áÈ³ ñÇ ³ ñÁáðáðñÙ³ Ùµ):

Äñ³ ÝÁ à³ ñ½³ à»ë µ³ ¼Ù³ Í³ i³ É ½»Ýù»ñÇ Ó»éù µ»ñÙ³ Ý
 é³ ¼Ù³ i³ náðÜ³ Ý Áa³ i³ Í ½» ñ»í ³ àÝ¹ adú. ³ Úe »ñÍçñÁ Ùçßi ½É
 Ó. i »É; Ó»éù µ»ñ»ÉÍ³ i³ ñ»É· añÍ³ Í ½»Ýù»ñ Ý³ ÈÍçY êêðø·
 çó »ðØáéÍ³ Úç Ý³ ÈÍçY i³ ñß³ ¼Ù³ Ý à³ i³ (13 ßY³. ñÇ) 13 B·
 Ý³ ÍçöÝ»ñçó, çÝaa»ë Ý³ »õ I³ ïðø (ëi ³ Ý1³ ñi) é³ ¼Ù³ i³ Ý
 i »ÉÝç³· açÝ³ eï ³ Ýçó: èáæ³ eï ³ Ýçó Äñ³ Ý i³ i³ ñi³ Í
 · ÝáðÜ³ ñç Ù»ç ÁY. ñÍ i »É»Ý ÇÝùÝ³ ÄçéÝ»ñ, i ³ ÝÍ»ñ »õ ¼ñ³ Ñ³·
 Ù»ù»Ý³ Ý»ñ, Ññ»i ³ Ýç, µ³ ¼Ù³ ñÓ³ Í ññäçé³ ÚçÝ Ñ³ Ù³ i³ ñ. »ñ, û¹·
 û¹, û¹-Ù³ I »ñ»ðñðA, Ù³ I »ñ»ðñðA-û¹ (SAM), »õ Ù³ I »ñ»ðñðA-Ù³·

İ»ñ»**ç**ä**d**Ä (SSM-s) ññÄÇéÝ»ñ, é³ **ü**l³ **i**³ **Y** **N**³ **Y**»ñ**o**³ **Y**ù, ç**E****i**-
i **n**á **Y**³ **Ü**Ç **à**³ **i** »ñ³ **ü**l³ **ç** **ë**³ **n**ù³ **í**áñáðÜ»ñ, **e**áð/**ü**³ **Y**³ **í** »ñ »**ö** **i**³ -
Öáñáù **Y**³ **E**³ **ü**³ **í** **á**ð**s** **ó**Ù³ **Y** **N**³ **Ù**³ **i**³ **n**. »ñç **ï**ñçáY»ñ: **â**ÇÝ³ **ë** **i**³ **Y**³
³ **n**¹ »**Y** **Ù**³ **i**³ **i**³ **n**³ **ñ**»**E** **ç** F-8 **ş**üÇÝµ»ù; **i** **ç**á**c** **í**áñÍ³ **Y**çáY»ñ »**ö**
ü³ **Y**³ **ü**³ **Y** **i**³ **i** **ç** **i**³ **ü**³ **Y** **N**ñÄÇéÝ»ñ, **â**³ **Ù**³ **Y**³ **i**çó **Ù**³ **m**³ **i**³ **Y**
i³ **Y**»ñ (MBT): **A**ñ³ **Y**³ **n**¹ »**Y** **á**ðÜç **Ù**á*i* 50 F-7 **i** **ç**á**c** (**Ø**Æ¶-21-ç
N³ **Ù**³ **n**Å»ùÁ) »**ö** 12 F-6 **i** **ç**á**c** (**Ø**Æ¶ 19-ç **N**³ **Ù**³ **n**Å»ùÁ) **í**áñÍ³ -
YçáY»ñ **á**ó **N**»**i**³ **É**áð/**ü**³ **Y** **í**áñÍ³ **Y**çáY»ñ, **c** **ñ**³ **ó**áðÜ **â**çÝ³ **ë**-
i³ **Y**çó **ë** **i**³ **ó**³ **í** 260 T-59 **i** **ç**á**c** **Ù**³ **m**³ **i**³ **Y** **i**³ **Y**»ñç »**ö** **Ù**³ -
i»ñ»**ç**ä**d**Ä-**ü**¹ (SAM) **N**ñÄÇéÝ»ñç:

Üáðñ³ Ÿú³ Ý Ñ³ ñ³ µ»ñáðñáðñÝ»ñ ëi »ÓÍí»óÇÝ áðñ³ ÇÝ³ Û
Ñ»i »õ»ñÍáõ»ñÍñÝ»ñÇ ÙÇç»õ »Õ³ Í Ñ³ ñ³ µ»ñáðñáðñÝ»ñÇ ÑçÙ-
ùáðñ ÁÝ³ Í çÇÝ³ í Äç¹ ÇÙ³ ó ½»Ýù Ó»éùµ»ñÙ³ Ý · áñÍ³ ñùÝ»ñÁ:
°ñ»ù i³ ñí³ Ñ³ Ù³ ñ ÍÝú³ Í · .³ Õi ÝÇ é³ ¼Ù³ Í³ Ý · áñÍ³ ñùÁ,
ÛÇ · áõõ» ÍÝú³ É ;³ 1»Íç¹ õ, ù³ Ý 1992-93 ÁÁ.-»ñÇÝ: °Ã»³ Ú³
ÙµáðñáðñÙ³ Ùµ Çñ³ Í³ Ý³ óí»ñ, ³ à³ Äñ³ ÝÇ é³ ¼Ù³ Í³ Ý áðñ»ñÁ
ÍÍ³ ñáðñ³ Ý³ ÛçÝ³ é³ ù»ÉÙáï³ íáñ³ à»ë 50 ØÆ¶-29 i ÇàÇ Íäñ-
Í³ ÝçÁÝ»ñ, 200 1-72 i ÇàÇ Ù³ ñí³ Í³ Ý i³ ÝÍ»ñ »øáñáðñ³ Íç û³-
Ý³ ÍáðñÙ³ Ùµ ê-3 i ÇàÇ Ñ³ Í³ ÑñÄçé³ ÛçÝ à³ ßí à³ ÝáðñÙ³ Ý Ñ³-
Ù³ Í³ ñ. »ñ: Øáï 16 ê³ ÝáñéÃ (Sunburst) i ÇàÇ Ñ³ Í³ Íáí³ ÛçÝ
ÑñÄçé³ ÛçÝ Ñ³ Ù³ Í³ ñ. »ñ³ ñí¹ »Ý i³ »õ³ ÷ áÈíáðñ»Ý, Í³ Ù³ ñ¹ »Ý
i³ »õ³ ñí¹ áðñ»Ý, µ³ ïÙ ÙÝ³ ó³ Í Ù³ eç i³ »õ³ ÷ áÈíáðñÁ áðñ³ óíáðñ³ ;
(Í³ Ý. Ýóíáðñ³) ÑçÙÝ³ Í³ Ýáðñ»ñ»ù · áñÍáÝÝ»ñÇ à³ i³ x³ éáí.
°ØÜ-ç ýçÝ³ Ýé³ Í³ Ý »õù³ õ³ ù³ Í³ Ý ×ÝÙ³ Ùµ àðññ³ ÇÝ³ Ûç¹ ñí³,
Æñ³ ÝÇ µ³ í³ ñ³ ñ ÑçÙÝ³ 1ñ³ ÙÝ»ñÇ à³ Í³ éáðñáðñÁí »õ ä³ ñé-
Í³ Í³ Ý ßáðñ³ Ý Çñ Ñ³ ñ»õ³ ÝÝ»ñÇÝ ¼çç»ñõ èáæ³ eí³ ÝÇ 1Å. á-
ÑáðñÙ³ Ùµ:

*Añ³ Ýç N³ Ù³ n̄ èáœ³ eï³ Á ù³ Õ³ Ù³ Í³ Y »ô é³ ï Ù³ Í³ Y
í »e³ ÝÍññd³ Çó Í³ n̄»ññ ï, (äÝ³ Ù³ Í ãñ èáœ³ eï³ Á ù³ Õ³ Ù³ Í³ Y
í »e³ ÝÍññd³ Çó, ãññ ñ³ ÇY³ Û³ N³ Ù³ n̄ ï Ë Í³ n̄»ññ ï) »ô á'ã Á AÑ-
ñ³ YÁ, á'ã Í Ç»ôÁ ÇYááá»ë »ññ»ññ ï ï¹ »é à³ i ñ³ eï³ ã»Ý i i³ Y. Ç*

»ÝÁ³ ñÍ»É Çñ»ÝÓ Ñ³ ñ³ µ»ñáðÅÙðÝ»ñÁ ØáéÍ³ Ûç Ñ»í ï³ ñx³ -
Å³ ÙÍ»í é³ ¼Ù³ ï³ Ý · áñÍ³ ñùç Ñ³ Ù³ ñ: ÜÙ³ Ý³ ÝÑ³ Ý · ëí áð-
ÅÙðÝ»ñÁ µÝ³ ï³ Ý³ µ³ ñ³ ñ · »É ïáðÙ »Ý Añ³ Ý³ -àðñ³ çÝ³ -
ï³ Ý é³ ¼Ù³ ï³ ÝÑ³ ñ³ µ»ñáðÅÙðÝ»ñÁ:

èáñ³ ëí³ Íç, áçý³ ëí³ Íç »òÍ áñ³ Úç Ááðáíñ¹³ Í³ Í , »Ù-
Íñ³ í³ Í³ Ý Ñ³ Ýñ³ à»í áðáÜ³ Ý (Ðlákéçé³ ÚçÝ Í áñ³ Úç) ³ ç³ Í-
óáðáÜ³ Ùµ, æñ³ ÝÁ ³ ã³ ÷³ í áñ³ Ñ³ çáðáÜ³ Ý Ñ³ è³ í ó³ Íñáñ³ Í
í³ »ÉÝáÍ· Ç³ Ý»ñç³ ñí³ ñáðáÜ³ Ý »ò³ í»Íç úçá Í³ í³ ñ»É³ . áñÍ-
í³ Í³ í³ Í³ í³ Ý¹³ ñí³ ½»Ýù»ñç³ Ù³ Í³ ñ³ »ñ³ èí³ »ÓÍ»Íñ ÷³ ãñÓ³ éáô
ÁlákóÓ»éú µ»ñ³ Íñ³ ñóáðù: Ðnáðé³ ÚçÝ »òé³ ¼³ Í³ Í³ Ý Ñ³ Ý¹ »ñ

Æð² ÜÆθ² Í°ð°ì àôÚÂ·θ² Í°ð°ì àôÚÂ ¶ÈÊ² ì àð
ÐðÂÆè² ÚÆÜ Ð²θ² Í²ð¶°ðÀ

² Ý ³ ÝáðÙÁ	ÜÍ ³ ñ ³ . ñáðÙáðÙÁ	Ð»é ³ Ñ ³ ñáðÙáðÙÁ	ú· i ³ Í ³ ñ þ»éÝ ³ ÍùÁ(í.)
üñá ¹ -7	ØØÐ (SSM)	70	250
éÍáð ¹ -B	ØØÐ (SSM)	300	1,000
éÍáð ¹ -C	ØØÐ (SSM)	500	700
CSS-8	ØØÐ (SSM)	150	190
ØáðÙ ³ Í-160	ØØÐ (SSM)	160	190
M-11	ØØÐ (SSM)	290	800
Ü ³ ½ ³ Á	Ðñ»í ³ Ý ³ ÇÝ ÑñÁÇé	90	150
úð ³ þ	Ðñ»í ³ Ý ³ ÇÝ ÑñÁÇé	40	300
Þ ³ ÑÇÝ 2	Ðñ»í ³ Ý ³ ÇÝ ÑñÁÇé	40-90	180

Ö³ ŸuÇ 3 ñ¹läöY³ µ»ñáðÄläöYÁ, Ñ»ï 3 ½äi áðÄläöY Á ó ½³ ñ· 3 ·
 óáðÜY 3 ñ¹»Ý Ñ³ Ý¹»ë »Ý · 3 Íçé áñà»ë Ý»ñùÇÝ 3 ñ¹läöY³ µ»ñáð
 ÄläöY »ó óáð³ 1 ñáðÜ 3 1 ñÑ»ëi 3 ï³ Ý³ x. Añ³ YÁ ÑÇÙ³ ÑÝ³ ñ³ íá-
 ñáðÄläöY áðÖÇ 3 ñi 3 1 ñ»ñáð³ 1 ñi 3 ñµ»ñ ÑñÄÇe³ ÛçÝ Ñ³ Ü³ ï³ ñ· »ñ
 »ó 3 à³ . 3 läöÜ çÉ Çñ³ ï³ Ý³ óÝ»ñáð³ 2 Ñ³ Ü³ · áñÍ³ ïóí³ Í Ñ»-
 ï 3 ½äi 3 1 ñ¹ Ý Íñ³ · ñ»ñ: 3 óç³ Ù á³ ñéi³ ï³ Ý µ³ Ý³ ÍÁ àáÝ-
 1 áðÜ ç, áñ 3 ñ¹»Ý ÇÝuÝ-çñ»Ý ï³ ñáð³ ç µ³ i³ ñ³ ñ»ñáð³ 1 ñ¹»ñáð³
 ÷ áùñ-í ñ³ Ü³ ã³ ÷ ç ÷³ Ü ÷ áðßí Ý»ñ »ó Ññ»ï 3 Ý³ ÛçÝ 3 ñÍ»ñç áô
 ÷ áùñ 1/ÇÝ³ í »ë³ ïÝ»ñ:

ì »ñÇÝ ì ³ ñÇÝ»ñÇÝ Äñ³ ÝÇ ³ é³ çÝáñ¹Ý»ñÁ ³ ÝÑñ³ Å»ßí ³ Ý
Ñ³ Ù³ ñäðÙ µ³ ñ· ³ 1³ ×»É Ñ»í ³ ½í ³ Í³ Ý ³ ßÈ³ í ³ ÝùÝ»ñÇ »ö

1992 Á.-Có Ç 1»ñ é³ ¼J³ İ³ Y İ³ Èë»ñÁ Añ³ YÇ İ³ é³ İ³ nñáò
 ÄÜ³ Y İáÖÙçó ³ Ü áÇeÇ µ³ nñÓñáðÜ³ Üpü ãçÇÝ µYáñáßí »É ÇÝäà»ë
 áñ 1980-88 ÁÁ. İ áóÇ à³ i »ñ³ ¼Jçó ³ YÙçç³ à»ë N»İ á, »ñµ ÁÝ-
 ¹çÙ³ ¹çñ ³ ÖµñññÝ»ñÁ áÝ¹áðÜ ïçÝ, Á» ³ ÜY N³ è»É ïñ »ñIñç
 1989-92 ÁÁ. Y³ İÄç »İ³ Üáöi Ç Üáï 1/3-ÇÝ (Üáï ² ØÜ \$7
 ÜçÍK³ n¹ ¹áE³ ñ): Añ³ YÇ ³ Yíi ³ Y. áðÜ³ Y »ö ¼çÝÜ³ ÉáðA»ñç ³ Ü-
 nñáðÜ³ Y İ³ è³ İ³ n³ İ³ Y . Y³ N³ i Ü³ YÁ N³ çáñ¹ »ó é³ ¼J³ İ³ Y
 İ³ Èë»ñç İ³ ÜáöY Yí³ ¼áðÜÁ: Añ³ YÇ é³ ¼J³ İ³ Y İ³ Èë»ñç Ü»Í
 Ü³ èÁ µ³ İ³ n³ nñáðÜ ïçÝ 1989 »ö 1992 ÁÁ-Ç ³ n³ ÜyáðÜ İ³ i³ n-
 i³ İ à³ i¹ »ñY»ñç BÝáñNçí »ö İ³ é³ İ³ nñáðÜáÖÁ ç³ Yù ïñ Á³ -
 ÷áðÜ à³ Nà³ Y»É Çñ à³ Bì à³ YáðÜ³ Y µññç»Ý, áä ³ İ»Íç ù³ Y
 N³ Ü³ È³ EY 3 ½³ ÜçY³ n¹ ÜáöÜçó 3,8%-Ç à³ ÷ái:

1993-Ã-ÇÝ à³ ßí à³ ÝáðÛ³ Ý µûâöç»Ý ï³ ¼áðÛ ðñ² ØÜ-ç 1.2
 ÙçÍç³ ñ¹ ¹áÈ ñ, Áëi Çñ³ Ýç³ Ý à³ ßí áÛ³ Ý»ñç (²ØÜ-ç 4.86
 ÙçÍç³ ñ¹ ¹áÈ ñ, Áëi áñåß² ñ»ðí Û³ Ý³ ÕûâöñÝ»ñç), ¹ñ³ Ýçó
 Ñ»ï á ðÙççÝ Ñ³ ßí áí Ñ³ í³ è³ ñí»ßí² ØÜ-ç 2.3 ÙçÍç³ ñ¹ ¹á-
 È ñç 1994 Ä-ÇÝ »ø 2.5 ÙçÍç³ ñ¹ ¹áÈ ñç 1995 Ä-ÇÝ: è³ ¼í³ ï³ Ý

İ³ ÈE»ñC ı³ nÁYÄ³ ó 1Ç³. n³ ÜÁ ÁY³ ÜB İ I³ náÖ ï ÷ á÷áÈÍ»E
 N³ İ³ é³ İ aðÖöAðÜ³ Üµ, ³ İ È³ çn³ İY³ ÜçY ïY»ñ. ³ İñÇäY»ñC
 3 nñ 3 N³ YáðÜçö eë ³ o³ İ »I³ Üäö Ç ³ YÜ³ È³ 1»à µ³ nñ»E³ İ-
 Ü³ Y BÝänNÇí (Üäi ³ iáñ³ à»ë ² ÖÜ-ç 14 ÜçÍ³ n³ 1 1ÁE³ n 1995
 Ä.-çY İ³ Ü İ³ é³ 1³ náðÜ³ Y Nñ³ à³ n³ İ³ İ i ÜB È»ñÇó 30%
 µ³ nÖñ); İ³ Y Y³ »ö i ÜB È»ñ, áñ Añ³ Üç i ³ nñ»I³ Y à³ si à³-
 YáðÜ³ Y µñäç»Y i ³ èY³ ÜÜ³ İÇ »ñIñáñ¹ İ»ë»ñÇY YáðÜ»à»ë İ³-
 1»E³ Y³ Çn N³ Ü³ È³ éY³ 1½³ ÜçY ³ n¹ ÜñäÜç 5.2%-çö ³ 1»Íç:

² ŸÉáœ³ »Íçáñ»Ý ÙÍ á³ ßí á³ Ý³ ī³Ý µÙäç»Ý Ýß³ Ý³ -
ÍáðÙ ï Ñ»ï³ .³ ½Ýù»ñç . ÝáðÙÝ»ñ: ² ÛéàÇëáí Äñ³ ÝÝ³ ñ¹»Ý
ëi³ ÝáðÙ ï 100 ï-72->ñÝ³ Ú³ á³ Úß³ Ý³ . ñç Ñ³ Ùß³ Ó³ Ú³, áñÁ Ý³
ÍÝù»Éçñ È»Ñ³ eëi³ Ýç Ñ»ï 1995Å. eëiÇ½Ý»ñçÝ: Äñ³ ÝÁ ÝáðÙÀ»ë
Çñ³ . áñláðÙ ï Çñ 1989 Å. -çÝ³ ÍÝù³ Í i³ eëi³ ñí³ Á³ ÚÙ»ï áí
½Ýù»ñç . áñÍ³ ñùÝ áô 1992 Å. ÍÝù³ Í ÝÙ³ Ý³ i³ çá . áñÍ³ ñùÅ
éáœ³ eëi³ Ýç Ñ»ï , Ùç»ðáðÙ Å³ Ùß³ Ý³ i³ ÍÝù»Éáí Ýáñ 2 i³ ñí³
½Ýù»ñç i³ »Ö³ -áÈÙß³ Ý á³ Úß³ Ý³ . Çñ ² ÕÜ-ç 1 ÙçÍ³ ñ¹ ¹á-
È³ ñç³ ñåáðáðÙß³ Ùµ: éà³ eíáðÙ ï, áñ èáœ³ eëi³ Ýçó Äñ³ Ýç
½Ýù»ñç . ÝáðÙÝ»ñÝ ÁÝ¹ Ñ³ Ýáñ³ ëÙß³ Ùµ Ñ³ èÝ»Íñò»Ý ÁÝ¹ Ù»ÝÁ
4 ÙçÍ³ ñ¹ ¹áÈ³ ñç 1996-çó 2005 ÅÅ.-»ñç ÁÝ³ óùáðÙ: ¹ÇÝ³ Ñ³ -
Ùß³ Í³ ñ¹. »ñç Äñ³ Ýç . Ý³ óáðÙ³ ì³ áðÙ . ñ³ ÝóíáðÙ »Ý³ ï³ Íç
í³ i³ ñ¹»È³ . áñÍ¹ Í ÇÝù³ ÄçéÝ»ñ, Ù³ ñí³ ï³ Ý i³ ÝÍ»ñ, í³ -
i³ ñ¹»È³ . áñÍ¹ Í Ñ³ Ý¹ »ñÓ³ Ýù (Ý»ñ³ éÙ³ É ÑñÄçéÝ»ñÁ) »õ Íñ³ -
óáðÙçá Ùß³ èëi³ (Ùß³ Ý áñù³ Ý Äñ³ Ý³ í³ Ý ¹ÇÝáðÙ Å³ ï³ ñáÙß³ Ý³
Ùáñ³ óÝ»ñ: ¹ÇÝ³ i³ ñå³ Ýùç³ ï³ ñ¹»È³ . áñÍ¹ Í eëi³ Ý¹ ñí³ -
Ý»ñÁ ÝáðÙÀ»ë ó³ ÝÍ³ Íç³ »Ý:

İ³ Ý İ³ à³ È³ éáõ Çñ ßáñçÝ ; Ñ³ Ù³ ÈÜþáðÙ Aëñ³ ÝÇ Ñ³ ñ³ i³ ÜçÝ
 Ñ³ n»ð³ YY»ñÇÝ: Àëi Ñ³ ðí³ ñiÝ»ñÇ ÜçÝð»ð 1990-91 ÅÄ. à³ ñeçó
 ï áóç à³ i »ñ³ ¼ç³ i³ ñi Á, ² ØÜ-Á Ñ³ Ù³ ñiáðÙ ; ñ à³ ñeçó
 ï áóç ² ñ³ µ³ İ³ Ý »ñiñÝ»ñÇ Ñ³ Ù³ . áñÍ³ İoáðÛ³ Ý ÇáñÑñ¹Ç
 é³ ¼ç³ İ³ Ý »ø é³ ¼ç³ İ³ Ý · áñÍ»ñÇ Ñ³ i İ³ à áðÛ»óáÖ Ý»ñÙáð
 İáðÛ³ »ñÇ 75%-ç Ù³ i³ İ³ ñ³ ñÁ: ² ðé è³ ¼ç³ İ³ Ý ÑçÙù áðÛ»óáÖ
 à³ é³ İi Ù³ Ý³ ×Á Aëñ³ ÝÇ »ø Çñ Ñ³ ñ³ i³ ÜçÝ Ñ³ n»ð³ YY»ñÇ Üç-
 ç»ð İ³ ñáÖ ;³ Ýéà³ e»Íç eë ñ³ i ». Ç³ İ³ Ý ÑçÙÝ³ Ñ³ ñó»ñ³ é³ -
 ç³ óÝ»È² ØÜ-ç Ñ³ Ù³ ñ:

Àëi Øç³ óÙ³ É Ù³ Ñ³ Ý. Ý»ñç Í áÝ. ñ»ë³ ï³ Ý Ñ»í ³ ½íi áó
 ÄÙáðÝ»ñç Í³ è³ ðÙ³ Ý, Añ³ ÝÇÝ »ó Çñ . ÍÈ³ iáñ é·. ÇÁÝ³ É
 Ùñó³ Íçó è³ áó¹ Ù³ Ý ² ñ³ µç³ ÚçÝ Ù³ i ³ Í³ ñ³ ñíáÔ ¼Ý»ñç ³ ñ-
 Å»ùÝ»ñç à³ Ù³ ÝÝ»ñáðÙ Añ³ Ýç 5.1 ÙçÍ³ ñ¹ ³ ñÅáðäÙ³ Ùµ
 (áñçó 3.4 ÙçÍ³ ñ¹ Á èáœ³ eï ³ Ýçò {ñ}) ³ ÙµáÔç Ý»ñáðÙ³ Ùµ
 Ñ³ ßçí Á 1990-94 ÁÁ.-»ñçÝ Æ»ñ³ x»ó ³ Ù³ ÝáðÙ³ Ù³ Ý³ Í³ Ñ³ i -
 i³ ÍáðÙ ê³ áó¹ Ù³ Ý ² ñ³ µç³ Úç 29.4 ÙçÍ³ ñ¹ ³ ñÅáðäÙ³ Ùµ
 (áñçó 10.8 ÙçÍ³ ñ¹ Á ² ØÜ-çó {ñ}) ³ ÙµáÔç Ý»ñáðÙ³ Ùç ³ ß-
 íç ßýáññçí: è³ ¼Ù³ Í³ Ý »ó ³ Ýí i ³ Ý. áðÙ³ Ý ³ Èë»ñÁ, áñáÙ
 Áëi Ñ³ ßí ³ ñÝ»ñç Í³ ¼ÙáðÙ çÝ 1993 Á. è³ áó¹ Ù³ Ý ² ñ³ µç³ Úç

² ÙµáØç é³ ½Ù³ x³ Ì³ Ì³ ½ÙÝ· Íáí û· Ì³ · áñÍÙ³ ÝÑ³ Ù³ ñ Ý³
È³ Ì³ »ëí³ Í à³ ñëÌ³ Ì³ Ý ½ñ³ Ñ³ à³ Ì³ ÷áÈ³ 1ñ³ ÙÇçáóÝ»ñ
ÙAPSxÑ³ è»È»Ý Ý³ È³ Ì³ Çà³ ½ÙÝ³ èír Çx³ Ýç

øñçëï áy»ñ ü. üáëë

Ð³ Ù`Ý³ Ú`¹ »àë`¹ »é»œ »ñáõ Ëáó»Íç Í»í »ñ Í³ Ý Añ³ ÝÇ
í»ñ³ ¼ÝÙ³ Ý Ùñõ³ 1³ ¼ñC 1»ñ³ µ»ñÚ³ É

- »ñ»ù èáǣ³ Í³ Ý ØÇÍá¹³ eéCY à³ i³ Í³ Ýáõ éäõ^{/3} Ý³ í³ ñÍ
í¹ »õ³ Í³ ÚáðúÁ, áñÁ ØÇçCY² ñ»ð»Íáðú Ýñ³ Ý³ Ù»Ý³ Èáßáñ éäõ-
½³ Ý³ í³ ÚçY ÑY³ ñ³ íáñáðúÁðúY i ÁYÓ»éÝáðú (2.500 i á ÁYÍ ÕU-
í³ Í çñ³ i³ ñáðúÁðúÙ³ Ùþ: ² Ûé i¹ »õ³ Í³ Úáðú Ùçßi i É»ñ³ ñ³-
Á³ ÚI»i i¹ »Ýä i¹ »õ»É Añ³ ÝC Ñ³ Ù³ ñ, ³ ñi³ óáßíáí Añ³ ÝC
3 xáõ³ ½² »óáßíáðúÁ² ñ»ð»Ù³ Ý² yñçÍ³ Úç, Í³ ñÚçñ Iáíç
(Ñ³ i¹ Í³ à¹) è éáð¹³ ÝC Ý³ í³ Ñ³ Y. eëi Ç) »ø ÐÝ¹ Í³ Í³ Y ûí Íç³-
Ýáéç ßñç³ Í³ Úç Çñ Ñ³ ñ³ í³ ÚçY è³ ÑÙ³ YY»ñç YÍ³ i Ù³ Ùþ: ¹³ ó
Iáíç è³ ¼U³ -Íáí³ ÚçY ÑY³ ñ³ íáñáðúÁðúY»ñÁ Í³ ñ»ðñ »Ý áã
Úç³ ÚY à³ ñeçò Iáóáðú Añ³ ÝC è³ ¼U³ i³ ñ³ Í³ Y Ñ»i³ ûñùñáø-
ÁðúÁðúY»ñç i¹ »ë³ YÍ ÚáðúÇò, ³ Úçò Í³ Úáðú »Ý Á»Ñ³ ÝC Ñ»i¹ è³ eÁ
á³ i¹ »ñ³ ¼Uç Ñ»i³ ûñùñáðúÙ³ Ý Úç Ù³ èÁ, áñÝ ÁY¹³ ñ³ Ó³ i¹
é». CáÝ³ É³ ½² »óáðúÙ³ Ý i¹ »ë³ YÍ ÚáðúÇò Ó. íáðú i ÙçÝä»o
ó³ Ù³ ùáí ßñç³ à³ i¹ í³ Í i¹ Ýi ñáÝ³ Í³ Y² èç³ Úç Ñ»é³ íáñ
Ñ³ ñeí á ÁðúÁðúY»ñÁ, »ä

Ó³ Í³ Ý à³ i ñ³ eï áðÃÛÝ Ñ³ ñÓ³ ÍáðÓ³ Í³ Ý ÑñÃÇé³ ÛÝ Ñ³ Ù³ -
 Í³ ñ· »ñÁ, áñáÝó Ù»ç Ý»ñ³ éÝí³ Í »Ý êÍáð (Scud) i ÇàÇ »ð êÇÉ
 ùáðãñÙ (Silkworm - P»ñ³ Ù) i ÇàÇ ÑñÃÇéÝ»ñÁ: êñ³ Ýù Á»Ññ³ -
 ÝÇÝ ÑÝ³ ñ³ íáñáðÃûðÝ ÍÝÓ»éÝ»Ý »i à³ Ñ»É Í³ Ù èà³ éÝ³ É
 ² ñ»ðûi Ú³ Ý ² èç³ Ûç ó³ Ýí³ ó³ Í »ñíñç:

âÝ³ Û³ Í áñ Aéñ³ ÝÝ ááðÝ Ç eáð/² Ý³ i³ Û³ Ý³ Ñ³ ñ³ í áñáðÛ³ Û³
 Ý»ñ, Ýñ³ é³ ¼Û³ Íáí³ Û³ Ý³ i³ áñÛ³ áÇ i³ ñáõ Ñ³ Ù³ ñí »E³ Û³
 i³ ñ³ Í³ ßñç³ ÝÇ á'ä³ Ù»Ý³ Û³ Íá, á'ä³ E³ Ù»Ý³ -
 ááðÅ»ÓÁ: AÉ Ñ³ Ù³ ñáðÛ³ Û³ (Kilo) ¹³ èÇ eáð/² Ý³ i³ ñç Ó»éù
 µ»ñÛ³ ÝÁ, Aéñ³ ÝÇ é³ ¼Û³ Íáí³ Û³ Ý³ i³ áñÛ³ Ñ³ Ù³ ñ, è³ áo¹-
 Û³ Ý² ñ³ µç³ Ý · áñí³ ñíÛ³ Ý { à³ i³ ñ³ èë »E »ñ»ù E³ ý³ Û³ Á
 i³ ÇáÇ µ³ ñOñáñ³ I³ Ýñ». ³ i³ Ý»ñÁ (Ñ³ Ù³ Ý³ i³ Û³ Ý»ø Ñ³ Ù³ -
 û¹³ Û³ Ý³ ÑñÄçé Ý»ñáí), i³ áñà¹³ Û³ Ý³ à³ ñ³ i³ Ý»ñáí »ø Ñ³ Ù³ -
 eáð/² Ý³ i³ Û³ Ý³ á³ i³ »ñ³ ¼Û³ Ù³ ñ³ Ý³ E³ i³ »éí³ I³ ááðÛ³ -
 ÄçéÝ»ñáí, ÇÝåæ»é Ý³ »ø Ù»I³ Ýáñ è³ Ý³ ááðÛ³ (Sandown) ¹³ èÇÝ
 à³ i³ Ý³ Ýáõ³ ÷³ Ù»ñÛ³ Ý³ ÝáñëÇá Ý³ i³ :

¾É ³Í»Íç ÁY¹Ñ³ Ýñ³ Ý³ Íçë, ê³ áo¹Ù³ Ý ² ñ³ µç³ Ý ½ ³ Íçáñ»Ý

*Aññ³ ŶC û¹³ áóÁ ÁÑ³ i¹³ ŸY³ μ³ ñ Ií¹ ñ³ i³ Ÿ. ŶC Çñ 1Çñù¹ñÁ, ááà¹»ë ØCççCY
 2 ñ¹»ë ÁñC³ Ù¹»Ù³ E³ i¹ èá³ e³ ½CÝ³ i¹ áóÁ»ñCó Ù¹»IÁ, Äñ³ u³ Ç³ ñ¹»i¹ ñ³ ½U³
 ÁÝÁ³ óúáðÙ³ e³ ç¹ »I³ Í Ù¹»i¹ áóÁ»ñC³ èá³ e³ Ú³ Y³ Ñ¹»i¹ »Ù³ Yúáí: ² Ù³ Çñ é³ ½
 Ù³ I³ Y³ áóÁ»ñC³ Ù¹»C³ ñ¹ Ñ³ Ù³ Ù¹»E Äñ³ u³ ØC, YMig^a-29-»ñCó Ù³ ù³ YçéA, ÙCÝá Çñ
 áóY³ o³ Í¹ èáòKSu^a-24-»ñÁ, ØCñ³ Á F1-»ñÁ, èáòKSu^a-22-»ñÁ ² èáòKSu^a-25-»ñÁ
 ÙYáðÙ³ »Y³ Äñ³ ŶC³ Ù³ i³ ñ³ Y³ »ñáðÙ³ ² ðe³ ÇÝù³ ÁÇé-
 Y³ »ñCó 50-Á ¹30-Çó³ á³ Cí³ ŶC³ »Y³ û¹ i³ . ãñÍ Ù³ Y³ Ù³ ñ: è³ áóë³ eë³ Y³ Á
 I³ i³ »E³ óY³ Äñ³ ŶC³ . áóñU³ o³ Y³ Á¹ 2 Ù³ Ç³ ñ¹ »ñAáðáññU³ Y³ Á¹ i¹ »ñY³ »ñAí,
 áñáYó Ù³ ÁY³ . ñI¹ i³ »Y³ e³ ½U³ i³ ñ³ I³ Y³ ÉU³ ï¹ ÁçáY³ »ñ, ØC³ -31-»ñ, ØC³ -
 27-»ñ, AWACs³ ÇáC³ ÇÝù³ ÁÇéY³ »ñ ² C³ ñ³ óáðñU³ Ù¹ »Ù³ Yç^a ØC³ -29-»ñ:*

³ Ùñ³ áÝ¹í»É ë ÙçÝä»ö 1990Ä. »ö Ý»ñ³ éYáðÙ ì áðÄ ýñ». ³ i Ý»ñ »ö
Íáñí »i Ý»ñ (Ñ»i ³ Éáð/² Í³ Ý é³ ¼Ù³ Ý³ í»ñ), 9 êÇ¹Çù(Siddiq)
¹³ èÇÝ à³ i ³ I³ ÝáÖ ÑñÄçé³ ÛçÝ Ý³ í»ñ² 0Ù-Á í³ x³ é»É ë Ù³ -
i ³ I³ ñ³ Ù³ Ý Ñ³ Ù³ ñ Ý³ È³ i »ëí³ Í µ³ ¼Ù³ Äçí Ý³ í»ñ: ê³
Ñ³ Ù»Ù³ i íáðÙ ì Äñ³ Ýç é³ ¼Ù³ Íáí³ ÛçÝ Ý³ i³ i ãñÙç Ñ»i , ãñÝ
áðÝç 2 èáð/² Ý³ í»ñ (3-ñ¹ ¹ »é»œ äí³) 2 ÑÝ³ ð³ Í ³ i³ Ý³ Íçñ-
Ý»ñ, »ñ»ù ýñ». ³ i Ý»ñ, 15 ÑñÄçé³ ÛçÝ Ý³ í»ñ (Ý»ñ³ éÙ³ É5 áç-
Ý³ eëi ³ Ýç i³ x³ é³ Í Ññð¹á. ¹³ èÇÝ à³ i ³ ÝáÖ Ý³ í»ñç,
áñáÝù ¼ÙÍ³ Í »Ý C-802 i ÇàÇ Á»ð³ íáñ Ñ³ Í³ Ý³ i³ ÛçÝ ÑñÄçé-
Ý»ñáí »ö5-Çó à³ I³ è ³ I³ ÝáñëÇä Ý³ í»ñ:

¶ **HE**³ ián̄ eáí áñ̄ **I**³ Y **U**³ **V**³ **U**³ **I**³ n̄. »n̄ áóð¹ óáóð **I** áóC **»n̄ iñ̄ Y**¹ **n̄ Á**³ **N**³ **U**³ **R**³ **n̄ N**³ **U**³ **Y**¹ 50. · Yán̄ **Y**¹ **n̄ C** óð¹ **Y**¹ áóð **Y**¹ **Ø**¹ U-C **U**¹ **C**¹ **A**¹ **Y**¹ **á**¹ **E**¹ **iñ̄ Y**¹ **n̄ A**

ÇñúÝ Ñ³ Ù³ RE³ ñÑ³ ÛÇÝ Ù³ eßi³ muáí	1990	1992	1993	1994	ÄÝ¹³ Ù,ÝÁ
01. È³ áö³ Ù³ Ý² ñ³ µç³	2.459	1.073	2.534	1.602	8.999
12. Äñ³ Ý	776	283	1.193	782	3.206
18. öáö³ »ÍÄ	282	953	622	80	2.552
23. Øç³ óÙ³ É² ñ³ µ³ Í³ Ý ¾ÜçáñäðÍäñöÝ»ñ	936	172	465	389	2.090
2. ÕpíñäñÍ Ä ei áùñäñüç Ùç³ ½ ³ ÛçÝ E³ ð³ ð³ eçñ³ Í³ Ý ñ»i ³ ½ i áðñäñöÝ»ñç Çýei Çi áö³ VSIPRI					

x) **Ná¹í³ÍÇëÍ¹úádÙNÇBíádÙ** { 150 **Ý³YáÁáõÜäõÝÁN»ÖÇÝ³ÍÇë**

1996 VOLUME 29 ISSUE 7

àôÄÆ òàôò², ðø² Ü ä² ðêÍ² Í² Ü
¼ÆÜ² ì² ðÄ² ÜøÜºð

Æñ³ ÝÁ Çñ³ Í³ Ý³ óñ»É ; Çñ ³ Ù»Ý³ Ù»Í ¼ÇÝ³ í³ ñÅ³ ÝùÝ»ñÅ
 i »ÓÇ áðÝ»ó³ Í ÇeÈÙ³ Í³ Ý Ñ»Ó³ ÷ áÈáðÙñÓçó` 1979Á. Çó Ç í»ñ
 Ù³ Úçëç 23-24-ÇÝ: Åeëi ÆðÙ²-Ç i Ù³ Úç È»ñç 200 000 ¼ññü ; (áñÅ
 Ñ³ Ù³ ñíáðÙ ; ÑçÙÝ³ Í³ Ý e³ ¼Ù³ Í³ Ý áðÅ»ñç Í»éÅ) Ù³ èÙ³ Íó»É
 §i »ÈÙÅç ; Í³ Ù ÈÙ³ Ù³ ÈÙ³ Í³ Ý »ñÙñÙ³ ¼ÇÝ³ í³ ñÅ³ ÝùÇÝ
 Å»Ññ³ Ýç Ñ³ ñ³ iáðÙ ; i Ýíáð ØáðÙ. -Ùá/ñ³ Å³ Ý³ à³ i áðÙ:

ї »ñáðÙ| »õ §áðÀ»õ³ óÝ»É ¼ÇÝÛÛ É áðÀ»ñç Ù³ ñii ³ Í³ Ý à³ i ñ³ è-
i ³ Í³ ÚáðÙáðÍÁ|: Añ³ Í³ Ý (Í»Ý¹³ Ýç) Ññ³ ð³ . ³ ÛçÝ ¼ÇÝ³ i³ ñ-
ÁáðÙáðÍY»ñÁ, áñáÝu i ³ ñ³ Íí»óÇÝ 5400 û³ é. ÍÙ ³ Ùþáðç ³ Ý³ -
à³ i áí, ÁY¹ . ñÍ»ÉçÝ 10 ¼ñ³ Ñ³ à³ i »õñ»i »õ³ Í³ ÛçÝ 1ç1ç1ç-
³ Ý»ñ, 6 ³ ÝÍ³ È Ññ»i ³ Ý³ ÛçÝ 1ç1ç1çÁÝY»ñ, 100 Ùç³ íáñ µ³ Ý³ -
Í³ ÛçÝ ³ íç³ õç³ (Ñ³ û Ýç »Ý ð³ i³ Ýçñáð/²³ è ý³ ñëç ³ Ýí³ Ùþ),
áðð³ ÁçéÝ»é, ÑñÁçéÝ»ñ, Ññ»i ³ Ýç, ÇÝää»ë Ý³ »õ ÇÝÁ»Ý»ñ³ -
Ñ³ ðáñ ¹³ Ío³ Í³ Ý Ùç³ íáñÝ»ñ: Áëi Ñ³ ðáñ ¹³ . ñáðÙÛÛ, ÁY¹³ -
Ù»ÝÁ 1700 è³ ¼ñ³ ¹ñ³ ßi ³ ÛçÝ Ññ³ ÝáðÝ»ñ, i ³ ÝÍ»ñ »õ³ i »Íç ù³ Ý
700 ¼ñ³ Ñ³ à³ i ÷áÈ³ ¹ñ³ ÙççáóÝ»ñ »Ý û . i ³ . áññí»É

¹³ ù»ÇÝ, áñÁ 1980-88 ÁÁ. Añ³ ùç ¹ »Ù Üðí³ Í Ù³ ñii »ñáðÙ »õ»É .
F5 i Çáç IáñÍ³ ÝçäÝ»ñç û¹³ ãð ³ è»É , áñ û¹³ ÛçÝ áðÀ»ñç Ùç
ù³ Ýç ïëÍ³ ¹ñáÝÝ»ñ »Ý Ù³ èÝ³ Ío»Éó³ Ù³ ù³ ÛçÝ ¼ñ³ ß³ ñí³ Íu-

Áëi Añ³ Ýç AëëÈ³ Ù³ Í³ Ý Ññ³ Ýñ³ à»i áððÛÛ Y Èñ³ i ³ Í³ Ý ¶áñÍ³ Í³ -
ÈñððÛÛ Y (ÈðÛÛ) i ³ ÙÛÛ»ñç i ÇÈ³ ÙþÁç ¼ñ³ ß³ ñáðçY (Ù³ Ýñáñ ñ) Ù³ èÝ³ Ío»É »Ý
³ Ýñ³ ß ù³ Ý³ ÈñððÛÛ Ùþ Ñ³ û»Ý³ Í³ Ý ³ ñii ³ ¹ñáððÛÛ Y Ù³ ñii ³ Í³ Ý i ³ ÝÍ»ñ
¼áðñYçù³ ñÁ (á³ i Í»ñi ³ Í):

Ø³ áÈ³ Ío»É çÇÝ Ý³ »õ ³ ÙÛÛ ÷áÈ³ ¹ñ³ ÙççáóÝ»ñ, Ý»ñ³ èÛÛ É Í à ´ ð² i Çáç
¼ñ³ Ñ³ à³ i ÷áÈ³ ¹ñ³ Ù»ù»Ý³ Ý³ È³ i »ëi ³ Í ¼ÇÝí ññ³ Í³ Ý ³ ÝòÝ³ Í³ ¼ñç
÷áÈ³ ¹ñÛÛ Ý Ñ³ ñ, áñÝ èëi ³ Í »É1995Á-çó:

Ý»ñçÝ ûÅ³ Ý¹³ Í »Éññ»ñ³ Ù³ ñ:

Añ³ Ýç 345000 áðÀ»õ³ . áðÛÛ Í³ ¹ñ³ ÛçÝ µ³ Ý³ ÍY áðÍç 4 ¼ñ³ -
Ñ³ à³ i ¹ç1ç1ç³ Ý»ñ, 7 Ñ»i »õ³ Í³ ÛçÝ 1ç1ç1ç³ Ý»ñ, Ù»Í ³ 1ç³ óç-
áY µñç. ³ i , Ñ³ i áðí áðÀ»ñç ¹ç1ç1ç³ , 5 Ññ»i ³ Ý³ ÛçÝ ÈÙþ»ñ, Ùç
ù³ Ýç ³ ÝÍ³ È ¼ñ³ Ñ³ à³ i , Ù»ù»Ý³ Ù³ óí³ Í Ñ»i »õ³ ÍçÝ, ¹ -
è³ Ýi ³ ÛçÝ 1ç1»ñëçáY µñç. ³ i Ý»ñ: ³ Ý³ ÍY áðÍç 1245 Ù³ ñii ³ -
Í³ Ý i ³ ÝÍ»ñ:

D³ Ù³ ð³ ÙÛÛ ÈðÛÛ -ç i ³ ÙÛÛ Ý»ñç, S³ ÙÛÛ ¼ÇÝ³ i³ ñÅ³ ÝùÝ ³ Ý-
Ý³ È³ ¹»á ï Ñ³ Ù³ ñiáðÙ Añ³ Ýç à³ i ÙáððÛÛ Ý Ù»ç »õçñ i »ë³ Íáí
³ Ù³ Ý³ Ù»ÍÁ` Ñ³ Ù³ ÙÛÛ ññ³ ÛçÝ Ù³ èßi ³ ìáí : ¼ÇÝ³ i³ ñÅ³ Ýùç
ÑçÜÝ³ Ý³ Ý ÷áðÛÛ ÁY. ñÍáðÙ ïñ ³ iç³ ¹»ë³ Ýi ³ ÛçÝ Ñ³ ñó³ ÍáððÁ
ÑáðÝ³ ÙáðÙ ×³ i³ i ³ ÛçÝ . Íç »õñðÙ| à³ ñ³ ÙñðÙ Çëi -¹»ë³ Ý-
i ³ iáñ ¼ññ»ñáí, ¹ñ ³ Ý Ñ³ ãñá¹»É ïñ ½³ Ý. i ³ Í³ ÛçÝ Ñ»i »õ³ -
Í³ ÛçÝ »õ ¼ñ³ Ñ³ i »ÉÝçÍ³ Úç · ÇB»ñ³ ÛçÝ Ñ³ ñó³ ÍáððÁ, ³ Ùáðñ»i »õ
Ùç³ óÛÛ É ¼ÇÝÍ³ Í ó»ñ»Í³ ÛçÝ Ñ³ ñó³ ÍáððÁ, áñç Ù»ç ÁY¹ . ñi ³ Í
çÝ §2 Ñ»i »õ³ Í³ ÛçÝ µ³ Ý³ ÍY»ñ|:

S' áññ Ý³ Èáñáñ»i ³ Í Ýà³ i ³ ÍY»ñçÝ »õ Íñ³ . ñ»ñçÝ ³ Ùþáðç
çáððÛÛ Ùþ Ñ³ è³ Ýù|. ³ èáðÙ ï ¼ñ³ ß³ ñÅ³ ñç ÷áÈ· Ññ³ Ù³ i ³ ñ
· ñç . ³ ¹ñ³ ÛçÝ ¶ »Ý»ñ³ ÉØ³ Ñ³ Ù»¹ Ø³ ÑñáðçÝ:

¼ÇÝ³ i³ ñÅáððÛÛ YÁ ãÙ³ èÝ³ Ío»óçÝ Ùç³ ÚÛÛ 120 000 Ñá· áð
µ³ Õi³ ð³ Í AëëÈ³ Ù³ Ý Ñ»ø³ ÷áÈáððÛÛ Y à³ Ñ³ Í³ ÛçÝ ¼ññ»ñÁ,
áñáÝó ÑçÜÝ³ Í³ Ý ³ è³ ù»ñáððÛÛ Y ï Ñ³ Ù³ ñiáðÙ Ñ»ø³ ÷áÈáððÛÛ Y
à³ Ñá³ ÝáððÁ: ² Ú ¼ññ»ñÁ Ý³ Èññáù Ù³ èÝ³ Ío»É »Ý Ùç³ iáñi ³ Í
é³ ¼ñ³ Í³ Ý ³ ñÅáððÛÛ Y»ñçÝ ÑçÜÝ³ Í³ Ý ¼ññ»ñç Ñ»i Ûç³ èçÝ,
äÝ³ Ù³ Í ãñ äçÝ Ù³ èÝ³ Ío»É ¼çÝ³ i³ ñÅáððÛÛ YÁ i »ÉÙþÁç ¼ñ³ -
ß³ ñÅ»ñç Ù³ èßi ³ ìáí: à³ ñi ½ä, Á» ÇÝääñ»ñ Ú à³ Ñ³ Í³ ÛçÝ ¼ññ»ñ-
ñÁ äçÝ ÁY¹ . ñi ³ Í: ² ÝóÛÛ Úç · ãññ»ñÁ ³ Ýë³ è³ Ý AëëÈ³ Ù³ Í³ Ý
¼ññ»ñÝ áó Ù³ èÝ³ . Çi ³ ñi ³ Í à³ ßi áÝ³ Í³ Ý (Í³ ÝáÝ³ iáñ)
¼ññ»ñÁ Ùç³ ñáððññó Ýà³ i ³ Íáí, È³ ÷³ Ýi »É ççÝ 2 ¼ñ³ ß³ ñ-
í³ ÍùÝ»ñç ñáððññó Ýà³ i ³ Íáí, È³ ÷³ Ýi »É ççÝ 2 ¼ñ³ ß³ ñ-

áðó»ñÁ ÙÇ³ óí»É ðÇÝ à³ ßi áÝ³ ï³ Ý ï³ ÝáÝ³ íáñ Íáí³ ÛÇÝ
áðó»ñÇÝ 1990 Á.-ÇÝ:

Àeī à³ ßí áY³Ý»ñç, ³ ßé ¼Ý³ i³ nLááðLáðY Áà³ i³ Í áðY»ñ
óáð³ ¹ñ»É Añ³ Yç é³ ¼Ù³ Í³ Y ÑY³ ³ñ³ 1áñáðLáðY»ñÁ ó³ ÝI³ ó³ Í
Ý»ñÉ AððL³ YÁ ÑS³ Í³ ÑS³ m³ Í i³ ßó³ èà³ ³ñ»½áðù, »o ÇÑ³ ³ñ³
óáð³ ¹ñí »ó² ØÜ-Ç »o AE/ñ³ »Íç ³ Ú³ áY¹ áððY»ñç ³ñ³ Yúáðù, Á»
Á»Ññ³ YÁ Ñáí³ Y³ 1áñáðù ï ÇéE³ Ù³ I³ Y eí¹ ¼áðð³ ÛçY (yáðY¹³ -
Ù»Yí ³ Þ i³ »ñáéç/ÁY³ B³ E³ ñÑáí Ù»Í »o áð/áðù ï Ö»éù µ»ñ»É
Ûççáð³ ÛçY ½»Yù»ñ »o Ñ»é³ Ñ³ ñ ÑñÁÇéY»ñ, áñáYù ÑY³ ³ñ³ 1á-
ñáðLáðY IáðY»Y³ Y ÑS³ èY»É o¹ ñáà³ »o ØÇççY² ³ñ»o¹ Íç Añ³ Yç
áñ»q³ ÉäU³ Yç: i »E³ ÙAç ¼ññ³ B³ ñA»ñY Çñ³ I³ Y³ óñ»óçY Ùç
B³ ñù³ Yéáíáñ ÇYí »Yéçí é³ ¼Ù³ Í³ Y i³ nLááðLáðY»ñ ³ áñçE
Ù³ Ûçé³ ÛçéY»ñçY:

2 é³ ÝÓCÝ Íáí³ ÚCÝ¹ »é³ Ýí³ N³ ÝÙ³ Ýí³ nÁáðAðlæðÝ»ñ ¿Éii »ÓC
 áðÝ»ó³ Ý N³ n³ i³ ÚCÝ² ñeçó Í áoáðU »o Í³ nÙçñ Í áíáðU³ á-
 ñCÍKÝ, á³ N³ i³ ÚCÝ¹ ñanù»ñç Íáí³ ÚCÝ Nñ»í³ Ý³ ÚCÝ¹ ÇíÇ¹ ÇáÝ-
 Ý»ñç³ ÷³ N³ ÝÙ³ Ùµ, áñáÝó³ i³ ÝáñëÇá »o ÁÇíáðU³ ÚCÝ¹ (ÝÙð-
 Á³ i¹ »ËÝÇí³ Ý³ Ý) · áñÍáðAðlæðÝ»ñÁ B³ ÕI³ áí³ Í ¿ÇÝ û¹³ ÚCÝ
 · áñÍáðAðlæðÝ»ñç N»í :

Ø³ Ùçéç ëï¹/₄Ý»ñC ÅæÉÙÙ³ Í³ Ý Ñ»Ø³ ÷ áÆáðÙÙ³ Ý à³ Ñ³ Í³ ÙçÝ
 ½ññ»ñC ³ YÙçç³ Í³ Ý Ø»Í³ 1³ ñáðÙÙ³ Ùµ ³ Yó Í³ óí»óçÝ S ³ eçåç |
 ÇéÈÙÙ³ Í³ Ý Í³ Ù³ 1án µ³ Ý³ Íç ¼çÝ³ 1³ ñáðÙÙ³ Ùµ ³ Yó Í³ óí»óçÝ S ³ eçåç | 15
 ³ é³ ç³ ó³ í Añ³ ùç ¹»Ù à³ i »ñ³ ¼ç ÁYÁ³ óùáðU: S ³ eçåç |
 · áðÙ³ ñi³ ÍÝ»ñC ¼çÝ³ 1³ ñáðÙÙ³ Ùµ ³ Yó Í³ óí»óçÝ S ³ eçåç |

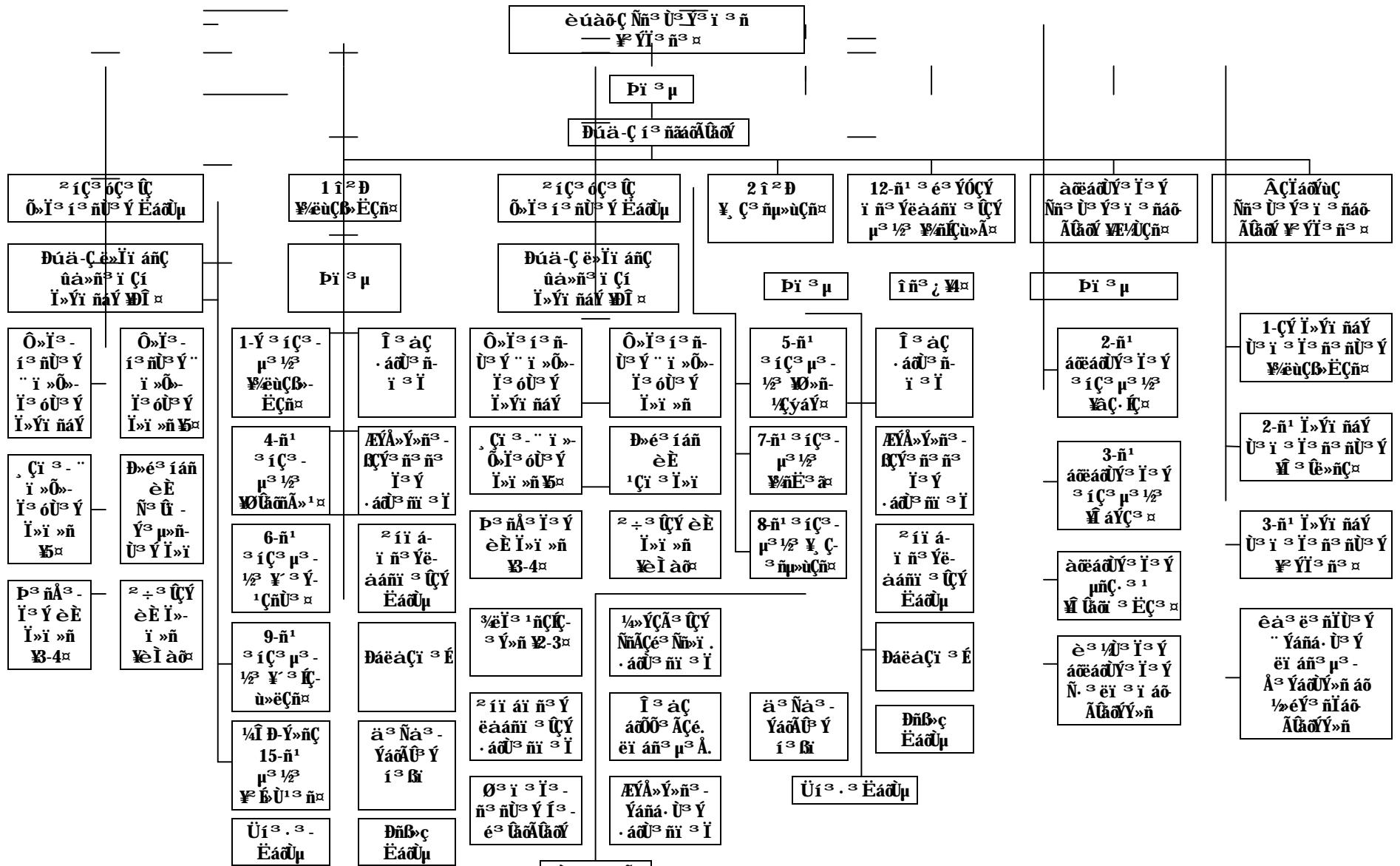
Í³ Ý² 1 ñµ»ç³ ÍÇ Nûœçë³ ñ»ðì Ü³ Ý² ëáðÙ, §² ðáñ³ | ½áñ³ -
ß³ ñÅ»ñÇ ÁÝÃ³ óúáðÙ:

2 Ùei³ í ñççý, ä³ñ³ ï³ ççý ½áñ»ñç Íáí³ ççý ùç³ iáñáðû»ñý
çñ³ ï³ ý³ óñ»óçý Íáí³ ççý »õ ó³ ù³ ççý ññäçé³ ççý ½áñ³ -
ß³ ñå»ñç Ë³ çç³ ñç ë»ñç³ ðáðû, ðáðœçé³ ççý ä³ ñéçö ì áóç »õ
áðð»ññç Íáí³ ççý µ³ ½³ ûç ù»çï »õáðû, áñï »õ · ì Ýíáðû 2-ñ¹
ì áí³ ççý · áï áôßí³ µá, çýäá»ë ý³ »õ Ë³ ñ· ïõáðû, áñï »õ ì ·
õ³ ï³ û³ í³ ï³ íáí³ ççý · Ë³ iáñ ì »ñùçý³ ã: ä³ ñ³ ßáðí³ iáñ
½áñù»ñý áôì áí³ ççý ½áñù»ñá Íáðû»à»ë Áý¹ · ñíí³ í çý³ û ïõáðû
· ì Ýíáó ßáðý³ ùáø¹ çñù»ñç |¹ »ù áððöí³ í ñ³ ñò³ Íáðû»ñáðû:

D»ØCÝ³ Í· æ»Ùë ́ ñáøë (ØCçCÝ ² ñ»ø»Ù)

ÀàôðøÆ² ÚÆ è² ¼Ø² ú, ² ÚÆÜ àôÄ°ðÀ

¶ Y¹³ à »i Ä. ï nçùáí

ÜÍ. 1 ÁáðñùC³ ÙC é³ ¼Ù³ û¹³ ÙCÝ áðA»ñC Í³ éáðóí³ ÍùA ¶áðñ ³ íC³ µ³ ¼²Ý»ñC Í³ éáðóí³ ÍùA ÝáðÛÝÝ c³

Þí³ þá⁰ Þí³ i³ náðú² ; ú ûá⁰ »ñ³ i¹ .. Ú³ þí³ ½³ óçáý¹ í³ é²
Ú³ y³ ½³ úçý¹ áé³ ýy⁰ »ñ³ ú³ iáðú², áé³ ý³ iáñáðú² .. i¹ »ñ³ ñe² iáðú²
Ú³ ní³ i³ ý³ áðóúá»ñ³ i¹ .. á³ i¹ ní³ eí² áðóúá⁰, çýáà⁰ »ë³ ý³ .. ¼³ ní³ -
úç³ iáñáðúý⁰ »ñ³, ¼³ ní³ ú³ eí² .. eí² áñ³ þ³ á³ ýáðúý⁰ »ñ³ ú¹ 2-ý,
3- á³ nái² áðú² èúáò-ç³ ú³ eý³ ióáðáðóá⁰ 3 ½³ úçý¹ .. ú² i¹ ú-ç¹ ¼-
ý³ i³ náðáðóáðóý⁰ »ñ³ ý¹, i³ ¼³ i¹ .. náðú² ÷ áé³. áñ³ áðóáðóáðóý⁰ »ñ³ ó³-
ú³ ù³ úçý¹ ¼³ ní³ .. é³ ¼³ i¹ iá³ úçý¹ áðá»ñ³ þí³ þý⁰ »ñ³ .. ní³ ú³ -

221 10² 3/4

222 1 Ø² ¾

222 ī ð² %

è è úàô-Æ
áðéáðÙÝ³ Í³ Ý
Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙáðÝ

220 ī ð² %
S, à¶² Ü, Ñ³ i áðï
Ýþ³ Ý³ ÍáðÙÛ³ Ý ÉáðÙμ

1 ī ²D

Í³ éáðí³ Íù³ ÚçÝ i »ë³ Í»i Çó Ááðùç³ Ûé³ ¼Û³ û¹³ ÚçÝ áð
Á»ñÁ Í³ ¼Í³ Í »Ý 1-çÝ " 2-ñ¹ i ³ Íi Çi³ Í³ Ý ³ 1ç³ óçáÝ
Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙáðÝ»ñçó ¼² Ðq 12-ñ¹ ³ é³ ÝÓçÝ i ñ³ Ýéááñ-
i ³ ÚçÝ ³ 1ç³ óçáÝ μ³ ½³ Úçó, áðéáðÙÝ³ Í³ Ý Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙáðçó
" Áçíáðíç Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙáðçó ¼Í. 1q

í³ Íi Çi³ Í³ Ý ³ 1ç³ óçáÝ Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙáðÁ μ³ ñÓñ³-
· áðÙ úà»ñ³ i Çí é³ ¼Û³ Úç³ íáñáðÙ , áñÁ Ý³ È³ i »ëí³ Í , û¹³-
ÚçÝ é³ ¼Û³ Í³ Ý . áñÍáðáðÙáðÝ»ñç Çñ³ Í³ Ý³ óÙ³ Ý Ñ³ Ù³ ñÙ· Í-»ñ-
ÍáðÙ áðÙáðÙáðÝ»ñáí: Úñ³ Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ ñÁ ¼áñááðç · »Ý»ñ³ Þ
á³ i ³ ëÈ³ Ý³ i áð , ¼ñ³ Ù³ è»ñç " eí áñ³ μ³ Á³ ÝáðÙÝ»ñç Ù³ ñ-
i ³ Í³ Ý á³ i ³ eí áðÙÛ³ Ý Ñ³ Ù³ ñ, áÈ³ Ý³ íáñáðÙ " ³ Ýó , Í³ ó-
ÝáðÙ úà»ñ³ i Çí " Ù³ ñi ³ Í³ Ý³ È³ á³ i ³ eí áðÙáðÙ , i ³ ñþ»ñ
¼çÝ³ 1³ náðÙáðÙáðÝ»ñ " ¼çÝ³ Ù³ ñ½³ ÝùÝ»ñ Çñ Ññ³ Ù³ Ý³ i ³ náðÙ-
Û³ Ý Ù³ èñ³ ³ µáí: á³ i »ñ³ ¼Ûç ¹»áùáðÙÝ³ ÷áÈ· áñÍ³ ÍóáðÙ , Çñ
á³ i ³ ëÈ³ Ý³ i áðÙÛ³ Ý · áí áðÙ é³ ¼Û³ Í³ Ý · áñÍáðáðÙáðÝ»ñ
1³ ñáðÙ¹³ ßi ³ ÚçÝ μ³ Ý³ ÍÝ»ñç " Ý³ 1³ i áñÙç áð»ñç Ñ»i :

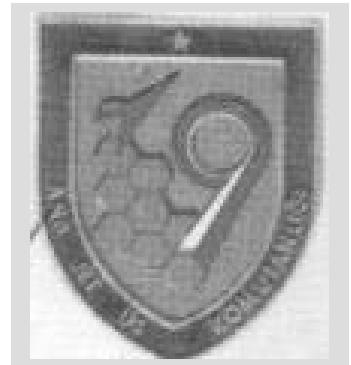
1² Ð-Á Ý»ñ³ éÝáðÙ , ßi ³ µÁ, ³ 1ç³ óç³ Úç Ø»Í³ 1³ ñÙ³ Ý ÉáðÙµÁ,
áñç »ÝÁ³ Í³ ÚðÙÛ³ Ý i ³ Í , i ÝáðÙ Ðúä-Ç e»Íi áñç úà»ñ³ i Çí
Í»Ýi ñáÝÁ, ³ 1ç³ óçáÝ ¼»ÝçÁ³ ÑñÁçé³ ÚçÝ μ³ ½³ Ý»ñÁ, Ù³ ñi ³-
Í³ Ý " ÝðÙÛ³ i »ÉÝçÍ³ Í³ Ý³ á³ ñáÙ³ Ý ð³ Ù³ ù³ ÚçÝ eí áñ³ µ³

12

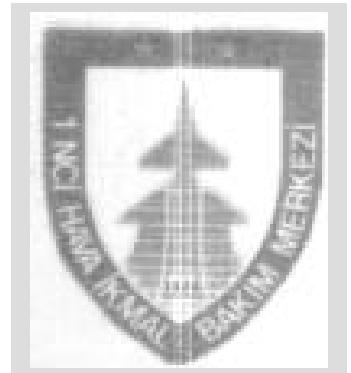
111 È è ² ¾

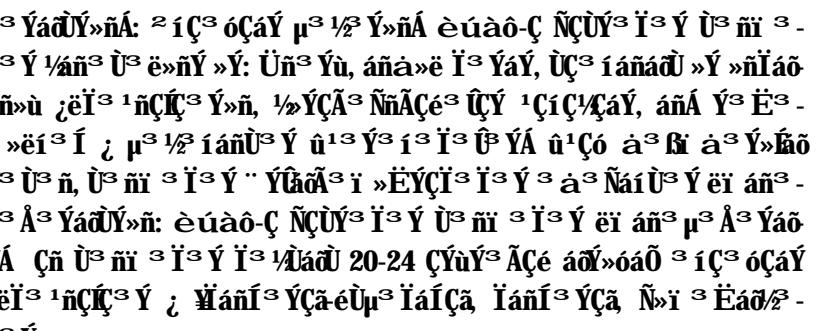
92 -

111 \hat{I} è $^2 \frac{3}{4}$

Ù³ ë³ ï³ ÿ³ ñ³ ñÙ³ Ý
1 ÿ»Ýë³ ñáÝ

î³ ï³ çi³ ï³ ý³ íçáý ñí³ ú³ ý³ i³ náðlákðýý»ñý áðý»ý

2-ñ¹ i³ ii³ ci³ i³ Y³ iC³ oCaY Nñ³ U³ Y³ i³ naõAñõY
 Mi³ µA . i³ YiaõU ; , C³ nñp³ùCñ ù³ Õ³ ñaõU ÁY¹. ñiáõU ; »ñ»ù
 3 iC³ oCaY µ³ ½³ . 5-ñ¹ M⁵¹ .. 152 i³ j² Ø»ñ/ÇyáY, 7-ñ¹ M⁷¹ ..
 172 ié³ ; , F-4E, 173 Ñ³ j² ñE³ a, 8-ñ¹ M⁸¹ .. 182 ³ j², C³ nñp³
 ùCñ: Ü³ Y³ Ë³ i »éi³ I ; Iái i³ eÜ³ Y, Çñ³ YÜ³ Y, éCñC³ i³ Y ..
 I Çáñæe IÖ/áõ áðõõáñõlõY»ñáí . áñI Áõ ó³ Ù³ ù³ ÇY ¼áñù»ñÇY
 3 YÜC³ i³ X³ iC³ oCaY û. YáõAñõY óáðõ i³ ñão N³ Ù³ ñ;

12-ñ¹ ³ é³ ÝÓÇÝ i ñ³ Ýëàáñi ³ ÚÇÝ µ³ ½ Ý ßi ³ µÁ · i ÝáðÙ
 ï ¾ñÍçù»Ä ù³ Ø³ ûáðÙx ³ ï³ ¼Ùi³ Í i ññ³ Ù³ Ý³ i ³ ñáðÙñóÖÇó ..
 ßi ³ µçó, ãñë i ñ³ Ýëàáñi ³ ÚÇÝ ëë³ ¹ñíçÙ³ Úçó, Ù³ ñi³ ³ ï³ Ý ..
 ÝñáðÙ³ i »ËÝÇI³ ³ ï³ Ø³ à³ ñáÙ³ Ý ëi³ áñ³ µ³ Å³ ÝáðÙÝ»ñçó:

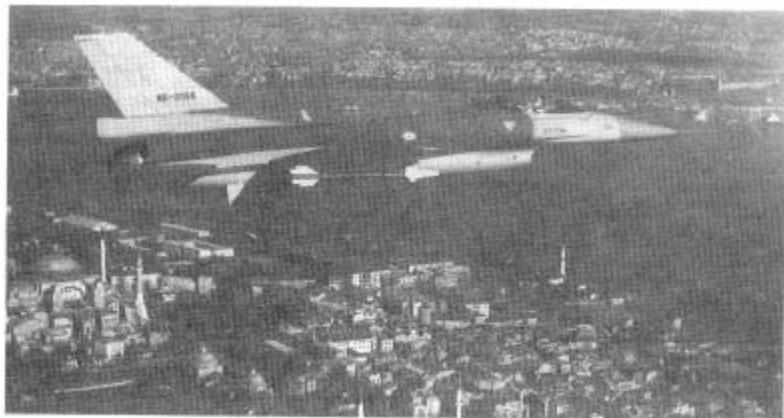
ĐCÙÝ³ Ì³ Ý¹ »ñÁ û¹³ ÙÝ¹ »ë³ Ýí Ýó»ñç Çç»óáðÙÝ ì, ³ ÝÓÝ³ -
Ì³ ¼Ùç, é³ ¼Ù³ ÙÁ»ñùç .. ³ 1Ç³ óÇáÝ áðÙ»óí³ Íùç i »õ³ ÷ áËáðÙÁ
à³ Ñ»ëi ³ ÙÝ¹ û¹³ Ý³ i³ Ì³ ÙÙ³ Ý»ñáðÙ Ù³ ñi ³ Ì³ Ý ðëi³ 1ñçÙ³-
³ Ý»ñç i ³ ñ³ Ì»Ýí ñáÝ³ óÙ³ Ý Á³ Ù³ Ý³ Ì, ¼ñù»ñçÙ¹ ÝÙð³ i »È-
Ýç³ Ì³ Ý³ Ý ÙçáðÙ»ñ Ñ³ èòÙ»È: ³ è³ Ì³ 1ñçÙ³ Ùç èà³ è³ ¼Ù³ áðÙ-
Ù³ Ý Ù»ç ³ è³ »Ý³ ÙÙ³ Ùç³ ÙÙ³ .. »ñÙ³ Ý³ i³ ñi ³ 1ñáðÙ³ Ý
ÑÙ³ ó³ Í i ³ Ýéáñi ³ ÙÝ¹ ÇÙÙ³ ÁÇéÙ»ñ .. áðÙ³ ÁÇéÙ»ñ ³ C-
130, C-160, C-47, C-54, UH-19, UH-1D, AB-204B

àœÙ³ Ý i " áÓáññóÝ Á ãæñë i ³ ñç ; Ü³ ÈÝ³ Í³ Ý ÁéÇai³ ÛÝ
à³ i ñ³ eï áãññóÝ Á ïaõñë³ Ýi Ý »ñÝ ³ YóÝáðU »Ý Ü³ Íáí³ û³ -
õ³ ùç û¹³ Ý³ i³ Í³ Ü³ YáðU ~~YEA~~ Çñç Íáí³ ÍáóC Ñ³ ñ³ i³ ÛÝ ³ ÷ $\mu^3 \frac{1}{2}^3$ iáñí³ Í T-41D Sð»eëÝ³ | áœáðU³ Í³ Ý ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñç "
x³ Èñ³ eï³ i³ è³ ÍÝ»ñç YaÉ³ ÝlññÝ»ñç ; Çéï³ Ùáðñ»i " û¹³ -
Ý³ iC i³ ñÙ³ Ý i »ÈÝÇí³ Í³ Ý i³ i ³ ñ»É³ · añÍáðU T-33A, T-37B
" C " T-38A áœáðU³ Í³ Ý ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñç i ñ³, Ûç³ Á³ Ü³ Ý³ Í
³ YóÝ»ñí i »ë³ Í³ Ý ¹³ èÁÝÁ³ óA, áœáðU³ eëñ»ñí U³ ñi³ i³ Ý
i »ÈÝÇí³ Ý " ³ iC³ óCáÝ eï añ³ μ^3 Á³ YáðU³ »ñç · añÍáðUññóÝ»ñ

¹⁻² Í »Íš Ù³ Ýñ³ Ù³ eÝ i »ë. Çàðóááæí ï à Áî áí í ï à í áî çðáí èå. 1995.-¹ 8.-Ñ.12

í ³ ÍÍ ÇÍ³ Ý: àôéáðÙÝ³ ñ³ ÝÝ ³ í ³ ñí »Íñò Ñ»í á Íáñmë³ Ýí Ý»ñÝ
áðò³ ñíÍáðÙ »Ý Í áÝç³ ù³ Õ³ ùáðÙ · í Ýíáð 3-ñ¹ áðæáðÙÝ³ í ³ Ý
³ íç³ µ³ ½ F-4E " F-16WÍ. 2x ÇÝùÝ³ ÁçéÝ»ñç í ñ³ áðæáðÙÝ³ ·
Ù³ ñí ³ Í³ Ý ÈÝ¹ ÇñÝ»ñ Ùß³ Í»Íñò Ñ³ Ù³ ñ:

² īç³ óçáý i »ëýçï³ ïç eä³ ë³ nïlù³ ý ñ³ ù³ n³ ý/ñ³ i³ ï/ñ³ á³ i³ ñ³ eë³ íáðù ; æñ/ñ³ ù³ ð³ ñáðù · i ýíáð³ iç³ óçáý-í »ëýçï³ -

ÜI. 2 ÅáðñùÇ³ ÛÇ è úàô-Ç F-16 i³ Ìi ÇÌ³ Ì³ ÝÌáñÍ³ ÝÇãÁ:

Í³ Ý áœáðÙÝ³ n³ ÝáðÙ: è³ 1 ÇáñÍ³ óÇáÝ Í³ ÙÝ»ñÇ ûà»ñ³ i áñÝ»ñ “ i »ÉÝÇÍÝ»ñ, ÇÝùÝ³ ÄçéÝ»ñÇ ð»í³ i³ nÙ³ Ý “ áðññáñ¹Ù³ Ý Í³ Ýí náÝÝ»ñÇ áo à³ N³ I³ Í»i »ñÇ Ù³ èÝ³ »i Ý»ñ, I³ áç Í³ é³ - ïñÖÝ»ñ, ññäçé³ ÛÝ “ ññ»i i³ Ý³ ÛÝ ½ÝÇ³ ÛÝ èi áñ³ µ³ Á³ ÝáðÙÝ»ñÇ, èúåò-ç û¹³ Ý³ i³ Í³ ÙÝ»ñÇ I³ é³ ïññÙ³ Ý “ Äçíáðñç³ à³ ññáÙ³ Ý N³ Ù³ n³ èá³ Ý»ñ ” »ÝA³ èá³ Ý»ñ èáíáñáðÙ »Ý N³ Ù³ - à³ i³ èE³ Ý áœáðÙÝ³ n³ ÝÝ»ñáðÙ ” 1 àññáðÝ»ñáðÙ:

‘³ ñÓ³ · adÝ ùÛ³ iC Ññ³ Ù³ Y³ i³ ñ³ i³ Y “ ð) i³ i³ ñ i³ uÁ
á³ i³ ñ³ eë iádÙ { eë i³ ÙpádÈ ù³ ð³ ùádÙ . i YíáO é³ uÙ³ û¹³ ÚçY
3 i³ 1) Úc³ ða³:

124 àôê. ² ¾

éùàô-Ҫ ÁҪİáðñùç Ññ³ Ù³ Ý³ i³ ñáðññññÁ Ùç³ íáñáðÙ ; Ù³ i³-
İ³ ñ³ ñÙ³ Ý “ñ»ù İ»Ýí ñáÝ, eä³ e³ ñİÙ³ Ý .. Ýáñá. Ù³ Ý eïi áñ³-
μ³ Ł³ ÝáðÝ»ñ “ Ó»éÝ³ ñİáðññññÁ”ñ: 1-ÇÝÝ Ȑ³ Õ. ȝ³euçß» Èçññ
Çñ³ İ³ Ý³ óÝáðÙ ; Ááññù³ İ³ Ý èúàô-Ҫ eä³ e³ ¼ÇÝÙ³ Ý Ù»ç »Ù³ İ
μáññ é»³ İi Çí ÇÝùÝ³ ÁҪéÝ»ñç Ȑ³ Ȑ³ eáðñÙ³ Ùµ F-16-Ç¤
Ù³ i³ İ³ ñ³ ñáðñÁ à³ Ñ»eïi³ Ù³ e»ñáí .. eä³ e³ ñİáðñÁ, 2-ñ¹ Á
Ȑ³ Õ. İ³ Ȑ³ eä³ e³ ñİáðÙ ; μáññ i³ ãññÇÝ³ aï aïi³ İ³ íáñ
ÇÝùÝ³ ÁҪéÝ»ñÁ, Ý»ñ³ éÙ³ E èI àô-Ҫ μ³ ½³ Ȑ³ Ý à³ ñ»İ³ Ȑ³ Ý
3 íç³ óç³ Ȑ³ Ȑ³ S Áñ»ùù»ñ; ÇÝùÝ³ ÁҪéÝ»ñÝ .. áðññ³ ÁҪéÝ»ñÁ, 3-ñ¹ Á
Ȑ³ Õ. 2-Ý³ ñ³ ÿ³ È³ i³ »eïi³ İ ; ïB İi ñáÝ³ Ȑ³ ñ³ íáñáðÝ»-
ñç, ññÁҪé³ Ȑ³ .. ÁÝ¹ ÝáÃ³ Ȑ³ Ý eä³ e³ ¼ÇÝáðñÙ³ Ý eä³ e³ ñİÙ³ Ý ..
Ýáñá. Ù³ Ý Ñ³ Ù³ ñ: ‘ Ááññ »ñ»ù İ»Ýí ñáÝÝ»ñÝ ; ÈÑÝ³ ñ³ íáñáðññññÁ
áðÝ»Ý ÇÝùÝ³ ÁҪéÝ»ñç Ùá¹ »éÝÇ¹/₂ öÙ³ Ý, ÇÝaa»ë³ .. 3 e³ ÝóÇÝ
Ñ³ Ý. áðññÝ»ñç .. 1»i³ È³ »ñç e³ ñÙ³ Ý³ ñ³ İ³ ñ³ 1 ñáðñÙ³ Ý
Ñ³ Ù³ ñ;

èúàô-ç ³ÝÓY³ ï³ ¼Ùç Áí³ ù³ Ý³ ïÁ Ñ³ èÝáðù ï 56 Ñ½
Ù³ ñ¹áð è³ ¼Ù³ û¹³ ÛçÝ áðÀ»ñç Ù³ ñii ³ ï³ Ý ï³ ¼ÙÁ Ý»ñi³ -
Ù³ ói³ Í ï ³ Ûðæe³ Íáðù:

2 2 1 » \hat{K} \hat{U}^3 $\hat{Y}\hat{n}^3$ \hat{U}^3 $\hat{e}\hat{Y}\hat{i}$ » \hat{e} . $\hat{C}\hat{a}\hat{d}\hat{o}\hat{a}\hat{a}\hat{e}\hat{a}\hat{i}\hat{a}\hat{A}\hat{i}\hat{a}\hat{i}\hat{I}\hat{a}\hat{I}\hat{a}\hat{I}\hat{a}\hat{c}\hat{d}\hat{a}\hat{a}\hat{e}\hat{a}$. 1995.-¹ 8.- \hat{N} .14.

³ 2 í »**Í** Ü³ Ýñ³ Ü³ eÝ i »ë. Çàðóááæíâ Áâáiííâ Áâíçðáí éâ. 1995.-¹ 5.-N.13-14.

ÀàôðøÆ² ÚÆ èúàô-Æ Ø² ðî² Í² Ü Í² ¼ØÀ

A ₁ Y ₁ ³ A ₂ C ₂ C ₁ C ₂	1 i ² D	2 i ² D	3 i ² D
$\frac{3}{2}i^3 - \frac{1}{2}C_1^3$	A ₁ Y ₁ ³ A ₂ C ₂	$\frac{3}{2}i^3 - \frac{1}{2}C_1^3$	A ₁ Y ₁ ³ A ₂ C ₂
$\tilde{Y}_1 C_1 Y_1 C_1$	$\tilde{Y}_1 C_1 Y_1^2$	$\tilde{Y}_1 C_1 Y_1 C_1$	$\tilde{Y}_1 C_1 Y_1^2 \tilde{Y}_1^2$
$\frac{1}{2}A_1 Y_1^2 \tilde{Y}_1^2$	$\frac{1}{2}i^3 \tilde{Y}_1^2$	$\frac{1}{2}A_1 Y_1^2 \tilde{Y}_1^2$	$\frac{1}{2}Y_1^3 i^3 \tilde{Y}_1^2 \tilde{Y}_1$
$\tilde{U}^3 m \tilde{I} \tilde{a} \tilde{o} \tilde{y}$	$i^3 \tilde{U} \tilde{Y} \tilde{y}$	$\tilde{U}^3 m \tilde{I} \tilde{a} \tilde{o} \tilde{y}$	$\tilde{Y}_1 \tilde{m}_C \tilde{N}^3$
$\tilde{n}_C \tilde{A}i^3 \tilde{U}^3$	$\tilde{n}_C \tilde{N}^3 \tilde{Y} \tilde{A}^3$	$\tilde{n}_C \tilde{A}i^3 \tilde{U}^3$	$\tilde{Y} \tilde{A} \tilde{Y}^3 \tilde{n}_C$
$\tilde{Y}^3 \tilde{I} \tilde{A}$	$\tilde{Y}_1 \tilde{C} \tilde{A} \tilde{i}^3$	$\tilde{Y}^3 \tilde{I} \tilde{A}$	$\tilde{A}i^3 \tilde{u}^3 \tilde{Y}^3 \tilde{I} \tilde{A}$
	$\tilde{u}^3 \tilde{v}^3 \tilde{Y}^3$		$\tilde{Y}^3 \tilde{I} \tilde{A}$

Ø² ØÍ² Í² Ü ÅÜØÜ² ÅÅèÜºØ

Í áñÍ³ ÝÇã-éÙµ³ ÍáÍÇãÝ»ñ

F-16*	2	40	-	-	2	40
F-4E	3	72	3	72	6	144
F-16	2	26	1	12	3	38
F-104G S	-	-	1	24	1	24

Đ»ї ³ ÈáðÛÁ»ñ

RF-4E	1	21	-	-	1	21
RF-5A	-	-	1	24	1	24

Đúä-ç İáñÍ³ ÝÇäÝ»ñ

F-4E	1	15	1	24	2	39
F-16	2	39	-	-	2	39
NF-5A	1	24	2	48	3	72

ÀÔÊÀÔØÜ² Ø² ðî² ï² ÜÆÜøÜ² ÂÆèÜºð

Í áñÍ³ ÝÇã-éÙµ³ ïáÍÇãÝ»ñ

F-16	2	39	-	-	2	39
F-4E	1	20	-	-	1	20

Đúä - Ç İáñÍ³ ÝÇäÝ»ñ

F5A B	2	54	-	-	2	54
NF-5A B						

èº¼ºðì

áEñ i Çà»ñÁ - 153 - 96 249

úÄ²Ü, ²Í ÄÜøÜ²ÂÆèÜ°ð

1 n ³ Yééánii ³ ÙY Mááñii Cá»ñC	2	33	2	33	4	66
D ³ i áöö Ý³ Y³ IádÛ³ Y Mááñii Cá»ñC	-	6	-	-	-	6
àöéadÛ³ Y³ Y Mááñii Cá»ñC	4	183	-	10	4	139

* *OCC*á*ñ**J*³ *J**C*Y *½»*Yù *J**ñ**á**ñ**J*[»]*ñ*

¼º ÜÆÂº ÚÆÜ ØÆæàòÜºð						
SÜº Ù-ð»ñáðéº ½ØØ-Ý»ñÁ	2	72	-	-	2	72
½Í Ð-Ý-ñº Í-Ý»ñ Ùèº áÇñº ÙA Ññº Ý-Á»ñ¤	7	32¥188¤	5	28¥216¤	12	60¥704¤
½øÝÇÅº ÇÝ Ññº Ýº ÇÝ Ùæñ í Çà»ñÇ¤	40	320	12	96	52	416

¿ Ðúä.-ç »ÝÁ³ ï³ áðA»ñC „ ÙççáóÝ»ñC û¹³ ÛçY Çñ³ 1 ñáðAÛ Ý ..
 íçx³ ïç Ù³ eçY i »õ» ï³ i íáðAÛ Ý Ñ³ 1³ ùáðU, ÙB³ ïáðU, ÁY¹ áñáðU
 áñáðáñðÛÝ»ñ Yñ³ Ýó û. i³ . áñI Ù³ Ý 1»ñ³ µññÛ Þ Çñ³ ï³ Ý³ óÝáðU
 Yñ³ Ýó õ» ï³ 1³ ñáðA, ÇÝáæ»ë Ý³ . ï³ 1/ ï³ ï»ñáðU ó³ Ù³ ù³ ÛçY
 ¼ññ»ñC „ èI àô.-ç i »õ» ï³ óáðA û¹³ ÛçY Ñ³ ï³ é³ ïáñ¹ C Ù³ eçY:

² Ī Č³ óČáY ¹/āñ³ Ù³ ē»ñC, ēi áñ³ μ³ Ā³ YáðUÝ»ñC .. ³ μ³ Y»ñC
Ù³ mī ³ I³ Y áo ûa»ñ³ i Čí Y³ Ē³ à³ i ñ³ ēi áðñlāðY áðñlī³ Í i
Yñ³ Yó Ù³ mī ³ I³ Y à³ i ñ³ ēi áðñlāðA μ³ nñOñ Ù³ I³ ñ¹³ Í īññ³
à³ N»ñAó · áñÍ CÝ;

2 Ú Ý³ È³ à³ i ñ³ eī áðAðóÁ àÉ³ Ý³ íáñáðU " i³ ½J³ I»ñ-
ááðU { èúáò·ç si³ µÁ ÁáñùC³ Ûç ¼çYí³ Í áðA»ñç . ÙE³ íáñ
si³ µç à»i ç ðo»I³ i³ ñ ññ³ ñS³ Y. Y»ñçY " »ñIñç áð Ü² i ú·ç
ñ³ Ù³ ñ ³ 1ç³ óç³ Ûç u· i³ . áñÍ Ù³ Y áÉ³ YÝ»ñçY ñ³ Ù³ à³ -
i³ eÈ³ Y; I³ n»áñ i »o { ñ³ i³ óíáðU ¼çY³ i³ nAðAðóÁY»ñçY
" ññ³ Ù³ Y³ i³ ñ·si³ µ³ ÛçY ¼çY³ Ù³ ñ½YùY»ñçY, áñáYó ÁY-
Á³ óúáðU I³ i³ ñ»E³ . áñÍ iáðU { ³ YÓY³ i³ ½U»ñç Áéçai³ ÛçY i³ ñ-
à»i áðAðóÁ, eī áð iáðU si³ µY»ñç ³ ßE³ i³ Yùç Y»ñ¹³ ßY³ IáðA-
ðóÁ i³ ñp»ñ é³ ½J³ i³ Y . áñÍ áðAðóÁY»ñç ¹»àúáðU: 2 ½³ -
ÛçY Úççáó³ éáðU Y»ñç ñ»i Ùç³ A³ Ù³ Y³ i³ Ááñù³ i³ Y³ i³ òçáY
½ññ³ Ù³ e»ñÁ, eī áñ³ µ³ Á³ YáðU Y»ñÁ " si³ µ»ñÁ I³ YáY³ iáñ
I»ñááí Ù³ eÝ³ IóáðU »Y µñAÍC ½ññù»ñç " ññ³ Ù³ Y³ i³ ñ³ ·si³
µ³ ÛçY ¼çY³ i³ nAðAðóÁY»ñçY, áñáYù ³ Yó »Y I³ óíáðU Ð³ ñ³ i-
°íñáá³ i³ Y è ¶ Á·áðU:

Ø³ ñ³ ³ ï³ Í³ Ý Ý³ È³ á³ ï ñ³ ëi áðÙ³ Ý Ù»ç ½ ³ Íç ï »ð i
 · ñ³ íáðÙ ó³ Ù³ ù³ ÛçÝ ¼ ññù»ñç " è ì àò-ç Ñ»i ³ 1ç³ óç³ Ûç
 ÷ áÈ· áñÍáðÙ³ Ý, ó³ Ù³ ù³ Ûç " 1»ñçñÙ³ Áçñ³ ÈÝ»ñçÝ Ñ³ ñ-
 1³ ÍÝ»ñ Ñ³ éóÝ»ñäq µ³ ñ¹ û¹»ñ³ áð³ µ³ Ý³ ï³ Ý à³ Ù³ YY»ñáðÙ
 " . ÇB»ñÁ · áñÍ»ñäo ¹»àùáðÙ Áéçäú³ ÛçÝ ï³ ¼ Úç Ù³ ñ³ ³ ï³ Ý
 í³ ñà»i áðÙ³ ãðÁ Í³ i ³ ñ»È· áñÍ»ñäq ÇÝäà»é Ý³ " ó³ Íñ ÁéëäØ
 û¹³ ÛçÝ Áçñ³ ÈÝ»ñC Ñ»i à³ Ù³ ñC Ñ³ ñò»ñC ÙÙ³ ÍáðÙ·

è³ ½ Ù³ û¹³ ÚY áð»ñC ½³ ñ.³ óáðÙÁ: ÁáñùC³ Û é³ ½

Ù³ ù³ Õ³ ù³ I³ Ý Õ» I³ i³ náðAñlðóYÁ ÙRÍ ³ I³ Y adÓ³ ¹ náðAñlðóY ð
Ý1 ÇñáðU è úàòô-Ç ½ ñ.³ óÙ³ YÁ " Yñ³ Yó Ù³ ñi³ ³ I³ Y ÑY³ ñ³ -
í ãnáðAñlðóY»ñç µ³ ñOñ³ óÙ³ YÁ: i »ñçÇÝ i³ e i³ ñçÇÝ»ñç ÁY-
Ä³ óuáðU ÑY³ ó³ Í ÇYùY³ ÄcëY»ñA ÑçùY³ I³ YáðU ÷ áE³ ñçYí³ Í »Ý
Ä³ Ù³ Y³ I³ Içó F-16 i³ Ii çi³ I³ Y IánÍ³ YçäY»ñáí, áñáYù
³ ñi³ ³ 1 náðAñlðóYÁ ² ØU-Ç ÁáðE³ i³ ñáí I³ WU³ I»ñáí³ I
² ùçYçÇÇ ³ 1C³ óçáY · áñÍ³ ñ³ YáðU, Ðúä-Ç eii áñ³ µ³ Ä³ YáðU»ñA
Ñ³ »óí»É»Y³ Y. Iç³ I³ Y³ ñi³ ³ 1 náðAñlðóY³ Y ße³ áçñ³ / ½ YçA³ -
ÑhÄcë³ ÚçY Ñ³ Ù³ IçñY»ñáí, . Yí³ I³ U»I³ ù³ Y³ IáðAñlðóY³ Ùµ µ³ ñOñ
xß náðAñlðóY³ Y é³ WU³ ÙA»ñù:

Aëi é³ ¼U³ û¹³ ÜçY áðA»ñC ½² ñ. ³ óÙ³ Y áE³ YY»ñC Y³ E³.
 i »éíáðU j Yñ³ Yó I³ ¼U³ I»ñà³ I³ Y I³ éáðoí³ Íùç Ñ»i ³.
 I³ i ³ ñ»E³. áñÍáðUÁ .. Ù³ ñi³ I³ Y ÑY³ ñ³ íáñáðUáðY»ñC µ³ ñ-
 Óñ³ óáðUÁ, ÇYùY³ Áçé³ ÜçY á³ ñI³ C áñ³ I³ Y µ³ ñ»E³ íáðUÁ ..
 û¹³ Y³ i³ I³ Ü³ Y»ñC ó³ YóC ½² ñ. ³ óáðUÁ, Yáñ³. áðY æDD-Y»ñC
 ei³ óáðUÁ, ð³ ¼-ç Á³ Ü³ Y³ I³ Içó ÜçáðoY»ñC E³ Ü³ I³ i³ E³ Iç-
 ñ³ éáðUÁ, ÇYäà»e Y³ .. I² D-C Y»ñ³ 1ñáðUÁ: 2000A. èúàò-ç I³ ½²
 ÙáðU Y³ E³ i »éíáðU j áðY»Y³ EÙ³ ñi³ I³ Y ÇYùYùÁçéY»ñC Üç³ ÜY
 »ñláo i Çà F-16 .. F-4: , ñ³ Yó Ü³ ñi³ I³ Y ÑY³ ñ³ íáñáðUáðY-
 Y»ñC µ³ ñOñ³ óÙ³ Y (· áñÍáðUÁÜ³ Y B³ é³ iÔC Ü»I³ óáðU)
 Yá³ i³ Iái ² ØÜ-áðU . YíáðU »Y KC-135R Ü³ íáñÇä
 ÇYùY³ ÁçéY»ñ (YI.3) .. áñà»e E³ íáñÇä í»ñ³ e³ ñù³ íáñi³ I
 áçY. 707 i ñ³ Yéàáñi³ ÜçY ÇYùY³ ÁçéY»ñ: C-47 7 C-54 ÑY³.
 ó³ I i ñ³ Yéàáñi³ ÜçY ÇYùY³ ÁçéY»ñÁ áE³ Y³ íáñiáðU j Ñ³ Y»E
 èá³ e³ ¼YáðUáðYçó .. +áE³ ñçY»E CN-235M-áí: 1 ñ³ Yéàáñ-
 i³ ÜçY³ íç³ óç³ ïáðU 2000 Áí³ I³ YçY Y³ E³ i »éíáðU j áðY»Y³ E
 16 C, 33 C-160 .. 52 CN-235M ÇYùY³ ÁçéY»ñ:

àœéáðY³ ï³ Y³ jëï³ 1ñçí³ Y³»ñÁ ïëi³ 3 Y³ SF-260 ÇYùY³ Áçé-
Y³»ñ: Đúä-ç N³ Ù³ ï³ ñ-ç³ n¹ ïåðY³ 1» ï áðÅñåðY³ ï³ ï³ ñóñ³ Y³
Đúä-ç eëi³ áñ³ ì³ Å³ YáðY³»ñáð ð F-16 Yáñ³ . áðY³ ïáñI³ Ýçáñ»ñç,
§è³ áçñ³ “ §éñçY³. »ñ 1/»Ýçã³ Ññäçé³ ïçY³ Ñ³ Ù³ ïçñY³»ñç,

Ş%éKİÍáÝ| 35Ù-³ Yáó ½»ÝÇÃ³ ÜÇÝ İ³ Ü³ YúÝ»ñç, Ñ»é³ íáñ
é³ 1ÇáéÍ³ óÇáÝ Ñ³ Ü³ µ»ñÙ³ Y E-2C ÇÝüÝ³ ÄÇéÝ»ñç ..³ ñ¹ Ç
ß³ ñÅ³ İ³ Y é³ 1ÇáéÍ³ óÇáÝ İ³ Ü³ YÝ»ñç ¼Ç µ³ ó³ éíáðÜ ŞÜ³ ÜÜ-
»ñÜáðÜé| ÑÝ³ ó³ İ ¼DD-Y»ñç ÷ áÈ³ ñÇÝáðÜÁ ŞÖ»ÄñÇáÄ| Ñ³ Ü³ -
ÍçñÝ»ñáí¤ëí³ óÜ³ Y Ñ³ ÜÜ ÇÝ: XXI¹³ ñç Ñ³ È³ B»ÜÇÝ Äáçñü³ İ³ Y
èúåòç İ³ ¼åðÜ áÈ³ Ü³ íáñíáðÜ ç áðÜ»Y³ É 640 Ü³ ñii³ İ³ Y ..
áœéáðÜ³ İ³ Y, 79 Ü³ ñii³ İ³ Y ü. YáðÜÜ³ Y ÇÝüÝ³ ÄÇéÝ»ñ, ÇÝäà»ë
Ý³ .. 25 áðÜÜ³ ÄÇéÝ»ñ:

ÜI. 3 ÁáõñùÇ³ ÛÇ è úàô-Ç KC-135R Íõ³ í áñÇä ÇÝùÝ³ ÄÇéÁ

² ÙþáÖçáiÇÝ, Ááçñù³ Í³Ý Ññ³ Ù³Ý³ i³ ñáðÙ³Ý .Ý³Ñ³ i³ -
Ù³Ùµ, èúàöçí¹ ñ³ Í³ ¼Ù³Ý ..Ùá¹»éÝ³ óÙ³Ý áE³Ýç Çñ³ · ãñláõ
ÙÁ ÑÝ³ ñ³ íáñáðÙáðÝ ÍÁÝÓ»éç³ÝÓ³ Í³ ¼ç Áí³ù³Ý³ Íç áñáß
Íñ³ i³ Ù³Ý ..çYùÝ³ Áçé³ÛçÝ á³ñïç á³ Ñá³Ù³Ý¹»áùáðÙ
½³Íçáñ»Ý µ³ñÖñ³óÝ»ÉÝñ³Ýó Ù³ñi³ Í³Ý ÑÝ³ ñ³ íáñáðÙáðÝ»-
ñÁ ..ÍçáíçÝ Ñ³Ù³ á³ i³ èE³Ý»óÝ»E³Û á³ Ñ³ÝçÝ»ñçÝ, áñáÝù
é³ ¼Ù³ û¹³ÛçÝ áðð»ñç ÝÍ³ i³ Ù³Ùµ Ý»ñi³Ù³óÝáðÙ»Ý 3 ½³ÛçÝ
é³ ¼Ù³ Í³Ý¹ ái³ i³ ñçÝ³Ý ..Ü² 1 ú-ç Ûç³ óÙ³ É èúàöç Ññ³Ù³-
Ý³ i³ ñáðÙáðÝÁ:

**Çàðóááæí î à Äî áí í à î áî çðäí èá
N10, 1995**

**Að² ÜA °ððàð, SøEEà | ² êA
êàô^{1/4} Ü² i à P² Ð² ¶àðI Ø² Ü I Ð² ÜòÜì A
°ðI àô i ² ðàôò**

D»ÓÇÝ³ Íª ÚáñÇë Ú³ Ýë»Ý ÈáÍ ÏD³ ³ . ³ æ

**Añ³ ÝC N³ Ù³ ñ³ Ý³ È³ i³ »éí³ Í 3-ñ¹ .. í»ñçÝ Søçéá! | ¹³ éç
8770 ï Ø 877EKM³ i Çàç éáð/Ý³ íÁ 1994 Ä-çó ç í»ñ éà³ éáðÙ
; Cñ b³ N³ . áñÍ Ù³ YÁ, IáÙáÈ! i³ í áñáðÙÝ³ i³ ñí »íáð N³ i á:**

Üñ³ ÷ áË³ ÝóádÙÁ ê³ ÝÍí à»í »ñmuññ. Ó Ñ»í³ Ó. í»É ,
ÙÇÝä³ áñ AEn³ ÝÁ 3000 í Ißéáõ éáð/Ý³ íÇ³ ñÅ»ùÁ í×³ ñ»Éñ
ÇÝä-áñ »ñí . í ÝÇ:

ê³ İ³ Ü¹ İáí³ ÜçÝ i »EÝCİ³ Üç eáäçÜçÝ İ¹ »Yi náÝ³ İ³ Y
İ¹ »Yi náÝ³ İ³ Y Y³ E³. İ³ ÜçÝ µüäññáÜç³ İ³. à³ Bi áÜÜ³ Y»nÝ
áô eáð/Ü³ Y³ 1ç İáYëi náði¹ áñÝ»nÁ Üç³ Y. Ü³ Ü¹ eï³ N »Y, áñ
eáð/Ü³ Y³ 1Á 1 »ñçCí »ñçá İ³ é³ üíC Aæñ³ ÜçÝ:

ê³ ÝÍí ä»í »ñmáðñ. Ç Í áí³ ÚÝ Ý³ È³ ñ³ ñáðÙÛ Ý Ý³ í³ BC-
Ý³ ñ³ ÝáðÙ Ñ³ i áðÙ á³ i ñ³ eëi áðÙÛÛ Ý»ñ »Ý³ ñí»É áñà»ë^{1/4} Ç
ëáðÛÛ Ý³ í Ç Ù³ ñí ÍáðÝ»ñ Ý áðÙÛÛ ñ»È³ i Ù³ Ý Ñ³ Ù³ Í³ ñ. »ñÁ Ó³ -
÷ áÈÍ»Ý, Ñ»Ýó áñ à³ i í Çñ³ i áðÙÛÛ ÝÇÝ³ Ýë³ íáñáðÙÛ Á eëi³ óí Ç:

*Añ³ ÝC Ñ³ Ù³ ñ Ý³ È³ i »ëí³ Í³ é³ cçÝ»ñÍáô éáð/² Ý³ 1»ñÁ
ÝÙ³ Y Ó^{..3} ÷ áÈáãÙáðÝ»ñC á»i ù ï »ÝA³ ñÍí»Y ÑY¹ Cï Ù³ èÝ³ -
..»i Ý»ñC c³ Ýu»ñáí, B³ Ñ³ · ãñÍÙ³ Y Ñ³ ÝÓYí»ñðó Ñ»i á: Añ³ ÝC
Ù»ñÓ³ + ÝÙ³ çñ»ñC µ³ ñÓñ C»ñÙ³ èí Çx³ ÝA áñáB ÑçÙÝ³ Ñ³ ñó»ñ
i ëí »ñÍáð, Í³ áí³ Í §øçÍa|¹³ èC éáð/² Ý³ 1»ñC Ù³ ñi ïáóY»ñC
3 ñ³. ÁYÁ³ o ÍKóù³ íañÙ³ Y Í³ Ù ÍKóù³ Ä³ ÷ Ù³ Ý Ñ»i :*

âÍ³ Ù³ ÛÛ ÑÇÙÝ³ Ñ³ ñó»ñÇÝ, Äñ³ ÝÙ³ ñáõÍ³ Í»É ; ½ ñ-
 . ³ ñÓÝ»ÉÇñ · áñÍÝ³ Í³ Ý .. ï »ËÝÇÍ³ Í³ ÝÙ³ ñí ³ Í³ Ý ñ ÷ áñÔ³ é-
 áäÅñäõÍ³ »ñíÁô Ý³ ÈÍÇÝ ëáõ/³ Ý³ í»ñÇ ßíáñÑÇí³ Ä³ ñ»ù .. Üáññ,
 áñáÙÙ³ Ñ³ · áñÍÙ³ Ý, ÇÝ Ñ³ ÝÓÝí »É1992-93 Å:

Àëi ²ØÜ-Ç é³ ¼Ù³ -Íáí³ ÙÝ Ñ»í ³ Éáð/³ Í³ Ý Í³ é³ Ùáð-
Ù³ Ý ¹»ñcCY ¼ÙÝ³ ¹ñÁáðÙáð/Ý»ñC ÁÙÝ³ óúáðÙ èáð/³ Ý³ ¹ñÁ

· áñÍ³ ñÍÍ»É »Ý éáð/Í³ Í 1ç×³ ÍáðÙ, Ðláœçé-² ñ³ µ³ Í³ Ý Íáí³ -
ÍáóÇó áá Ñ»éáõ · i Ýíáõ Í³ Ýí³ Õ çñ»ñáðÙ .. í³ ñ»É ÇÝùÝáñáðÙ
· áñÍáðáñáðÙÍ»ñ Ðáññáð/Í³ Ý»Óáðõç Ùáí »ñùáðÙ:

Èaquçyá ó³ Yí³ Yádù ; ³ Ùñ³ áYí» ÉCñ ³ ñi ³ Ñ³ YÙ³ Y Ñ³ -
ñ³ íáñáòññóY» ñÁ, èi »ÓÍ» Éáí ³ é³ i ñ³ - ³ ñ¹ññóY³ µ» ñ³ Í³ Y
ÍáYéáñóçádù § ² ¹ Ùçñ³ Íí » ïéi íá | Y³ í³ RçY³ ñ³ Yç " AEYíáù-
µ³ YÍç Ñ» i Ñ³ Ù³ i » Õ:

éáð³ Í³ Y éáð² Ý³ i³ Ú³ Y IáYéáñóCáðUÁ³ e³ c³ n³ ñ³ »Éäo i
½³ Y³ ½³ Y i »e³ ÍY»ñC i »Ó³ Í³ Y N³ Ú³ i »Ó Y³ E³. ÍU³ Y áo
Í³ éáðbC BÇY³ ÍuY»ñ, áñáà»e¹C i³ náÓ³ Y³ Y B³ N»E³ n³ ñ³ Y.
Ù³ Y à³ Ú³ Y³. ñ»ñ;

‘ÙññáÙç à³ ñí áÝÙ³ Ý»ñÝ³ éáðÙ »Ý, áñ §èáqúÇÝ³ é³ ç³ ñ-
ÍáðÙ { ûi³ ñ»ñíñÙ³ . Ýáñ¹Ý»ñÇÝ ½³ ñ. ³ óÝ»É³ à³. ³ Úç¹Ç½³ È-
ÙçÝ éáð½³ Ý³ í»ñç ÁÝí³ ÝçùÇÝ à³ i¹ Í³ Íáð S² Ùáñ| Úç³ óÙ³ È-
Ý³ È³ . ÇÍÁ: ² Ú éáð½³ Ý³ íç Í³ éáðÙ³ Ý ÁÝÀ³ óúáðÙ Í³ ñáð »Ý
û. i³ . áñÍí»ÉÃ»° èáœ³ eï³ Ýç “ Ã»° . Ýáñ¹ç »ñÍñç e³ ñù³ íá-
ñáðÙÝ»ñÝ áð³ èá³ ¼³ ÝáðÙáðÙÃ|:

Üİ³ ñ³ i³ ï³ İÁ Äñ³ ÝÇ 3-ñ¹ §øÇÉñ¹ !¹³ èÇÝ à³ i³ ï³ YáÖ øáö
½ Ý³ íÁ 1994 Äí³ ï³ Ýçó Ç í»ñ¹ èà³ èáðU ï Çñ B³ N³ · áñÍÙ³ YÁ
ïáðU à ï³ i³ áñáðU Y³ i³ ñ¹ »ñáð N³ ï á:

Àëï Janes's Defence Weekly
28.08.1996 Å-C ÝÙáøÅ»ñC

**Æēð² ÚoÈ: Þo¼· àÈÈ² ÐAEÀ Í² ðàÔ ¾Øoø ø · oðoÈ
240 ØØ-² Üaò ÐðÂÆè Üoð**

D»ØÇÝ³ Íª æ»Ùë „ ñáøë ØÇççÝ z ñ „ »Ù

Д»½µáЕЕ Нç ³ ñí Ç½³ Ý³ ï³ Ý çáï³ i Ý»ñÁ ¥ áñÇЕÝ»ñÁ
Ð³ ñ³ í³ Û³ ÇÝ ÈÇµ³ Ý³ ÝáðÙ · áðó» ³ ñ¹»Ý ëi »ÓÍ»É»Ý 1.000 áð»-
ï³ i³ ñí áõ ÑñÁçéÝ»ñç ïáði ³ ïÝ»ñ, áñáÝò Ù»Í Ù³ èá Aëñ³ Ýçò ,
Áëi Aëñ³ Ûç Þi ³ µç á»i ç i Ù³ Ú»ñç; Aëñ³ Ûç ³ èáðÙ ,
³ Ú»i »Ó ÁÝ¹. ñíi 1³ Í »Ý 30 Çñ³ Ý³ ï³ Ý ³ ñí ³ 1 ñáðÙ³ Ý 240 ÙÙ-
³ Ýáó ÑñÁçéÝ»ñ 40 ïÜ ñ»é³ ïáñáðÙ³ Ùç, Ùç³ Ý. ³ Ù³ Ú»Ý µ³ 1³ ñ³ ñ
Aëñ³ Ûç ³ ÷ ³ Ù»ñÓ ù³ ð³ ùÝ»ñ Ð³ Ù³ ÛçÝ .. ² ïñççÝ Ñ³ ëÝ»éñ ñ³ -
Ù³ ñ:

² Îe 240 ÙÙ³ Yáo Ñ³ Ù³ Í³ n· ÇÝ 1»ñ³ µ»ñáØ³ é³ çÇÝ Íñ³ i -
íáðÅñáðÝÝ :

ÖÁÉÑñ³ Ù³ Ý³ i³ ñ² ÙáÝ P³ Ñ³ IÝÁ Ñ³ Ú³ ñ³ ñ»É { ØÝ-
ë»ÅÇä Èëñ³ Ûç Á³ éÈÙ»Ýi Ç² ñi³ Ùç · áñÍ»ñç " Á³ ßí Á³ Ý-
áðÅÙ³ Ý IáÙçí »áðÙ û· áëi áëç 13-ÇÝ, áñ Añ³ Ýç Ñái³ Ý³ IáñáðÙ³ Ý
Ý»ñùá · áñÍåÓ Á³ ñi³ Ç½Ý³ Í³ Ý çáI³ i³ Ý»ñÁ³ é³ çí³ Ýçó { É
³ i³ ïç B³ i³ Ýù»ñ adÍ»Ý, áñ §ç³ Í³ Ý eà³ éÝ³ ïçù { Ñ³ Ý¹ çé³-
ÝáðÙ{:}

ĐñĂćéÝ»ňç Ù́ Ù³ ēÁ áñáÝù Áēi ឃ »ÍáőřňôÝ»ňç Ӧ»éù »Ý
 µ»ň»É à³ n̄i Ç½ Ÿ³ Í³ Ý cāÍ³ iÝ»ňā, à³ i Í³ YáđÙ »Ý 120 .. 127
 ÙÙ³ Yáó i ñ³ Ù³ ã³ ÷ »ňçÝ, áñáÝó ³ e³ 1»É · áđÝ Ñ»é³ Ñ³ náđřňô
 YÁ 22 ÍÙ ;² Úµ³ i³ ñ³ ñ³ ; Æen³ ÙÍç Ñlăeçë³ ÚçÝ e³ ÑÙ³ Ýç
 »ñÍ³ náđřňô Úµ Ӧ. íáô ù³ Õ³ ùÝ»ňçÝ áô µÝ³ Í³ i³ û»ňçÝ Íñ³ Íá-

Í»Íáo Ñ³ Ù³ ñ, µ³ Ù ãç Í³ ñáõ 1 Ý³ ë»ÉñçÙÝ³ Í³ Ý áõµ³ Ý³ óí³ Í
Ñ³ Ù³ Í»Ýi ñáÝ³ óáðÙÝ»ñçÝ:

Ð»½ááÈ³ ÑÁ 1 »é..ë ãç ..ñÓ³ Í»É áñ..¿ ÑñÁÇé, Ðñâœçë³ ÛçÝ
¶³ ÍçÍ³ Ûç 1ñ³ 2 ãñçÍ 27-çó 3 é³ ç, áñáÝù ßÍ 3 i ïððB³ | Ñ³ -
Ù³ Í³ ñ. Æó ÍçÝ»çÝ 3 ñÓ³ ÍÍ³ Í :

3 3 ÚÙ³ Ù³ Ý³ Í³ Ñ³ i 1³ ÍÝ ñ, »ñµ 2 ØÜ-ç ÙççÝáñ¹ áðÙ³ Ùµ
Ñ³ ëi 3 i 1³ Í 1/3 13 13 ñÁ 13 13 ñ»éóñ»ó Ð»½ááÈ³ Ñç 1 »Ù
áððI 3 Í 16 ûñÙ³ Çeñ³ Ù»É 1³ Ý Ñ³ ñÓ³ ïððÁa sò 3 ëÙ³ Ý Ñ³ -
i ãÍÝ»ñ 1³ Ý 3 Ùµ, Ð³ ñ³ 1³ ÛçÝ Ëçµ³ Ý³ Í³ ãðÙ:

2 Ú 3 é..ñ»ëÙ³ Ý ÁÝ³ óùáðÙ á³ ñi 1/3 Ý³ Í³ Ý çáÍ³ i Ý»ñÝ
3 ñÓ³ Í»óçÝ 750 ÑñÁÇéÝ»ñ Ðñâœçë³ ÛçÝ Ëeñ³ ÙÍç .. Ëeñ³ ÙÍç
1/3 Í³ Í ß³ Ý 1³ Ý .. aíi áði 1³ ñ Ð³ ñ³ 1³ ÛçÝ Ëçµ³ Ý³ ÍñðÙ,
Úç 3 Ýéá 3 é»Íç i 3 ñ³ ÷ ñ, áñÝ ðÉÁ»ñ..ë ëá 3 é»ó Ýñ³
ÑñÁÇéÝ»ñç 1/3 Ý³ ÝáóÁ:

Æeñ³ ÙÍçÙÁ áá Úç 3 ÝÍ³ Ë 1³ i 1áðÙ³ Ý 3 Õµññ
ãñ³ ëi 3 i »ó: Aëi Íçµ³ Ý³ ÙÙ³ Ý 3 ÕµññÝ»ñç 1 »é..ë 3 Ýñ³ Ú
ñ, Á» Ð»½ááÈ³ ÑÁ Ó»ééù ð µ»ñ»É 240 ÙÙ³ Ýáó ÑñÁÇéÝ»ñ, Á» aá
é³ Í³ Ú ã³ ñi 1/3 Ý³ Í³ Ý çáÍ³ i Ý»ñÁ »ñÍ³ ñ Á³ Ù³ Ý³ Í , Úç
1/2 áð³ óÝáðÙ ðçÝ, áñ áðÝ»Ý 3 1»Íç Ù»Í Ñ»é³ Ñ³ ñáðÙ³ Ý Ñ³ Ù³ -
Í³ ñ. »ñ:

áñáß Çeñ³ ÙÍç Í³ Ý ã³ ßi áÝÙ³ Ý»ñ ßi áðÙ ðçÝ, áñ Ð»½ááÈ³
ÑÁ 240 ÙÙ³ Ýáó ÑñÁÇéÝ»ñç Ñ³ Ù³ Íû. i 3 . ãñÍç 3 i Íç 3 Ý 1³ Ý.
3 ñÓ³ ÍÙ³ Ý 1çñù»ñ, áñáÝù . i ÍÝáðÙ »Ý ïððÁa 3 óí³ Í i 3 ñ³ Íù-
Ý»ñçó Ññâœçë, 1 »áç Ñ³ ñ³ 1 Ñ³ ñáðÙ 1çñù»ñçó:

Æeñ³ ÙÍç ù³ Ýç ß³ µ³ Á 3 ÝÁÝ¹Ù»ç i »Ø»Í³ óÝáðÙ ðñ, áñ
Ð»½ááÈ³ ÑÁ 1/2 Ýù»ñç ÷ áÈ³ 1ñáðÙÝ»ñ ð eñ 3 ÝáðÙ, Ý»ñ³ éÙ³ Ë
ÑñÁÇéÝ»ñ, áñáÝù û³ ÛçÝ x³ Ý³ ã³ ññáí Æñ³ Ýçó , 3 Ù³ ëÍæéç
û³ Ý³ i 3 Ù³ Ýáí 3 é³ ùí³ Í ðçÝ:

Aëi Jane's Defence Weekly
28.08.1996 Ñ³ Ù³ ñç ÝñðÁ»ñç

Í °Üí ðàÙ² Í² Ü °í ðàä² Ü

PàôÍ 2 ¾ , àôðê ¶² ÈÄê

ØçÝá» 2 ñ..Ùi Ù³ Ý °íñá-
á³ Ý .. 2 ØÜ-Á ç³ Ýù»ñ »Ý
· ãñÍ³ 1ñáðÙ 1/2 ñ. 3 òÝ»É 3 -
á³. 3 Íññ³ Íññ³ Ýçä ÚççÝ³ Áçé-
Ý»ñç Íñ³ . ñÁ, Í »Ýi ñáÝ³ -
Í³ Ý °íñáá³ ïððÙ ç Ñ³ Ú
· 3 Íçé ß³ i 3 i Íç 3 1/2 »óçÍ
Ùç ïðð³ Ý»ñÍ³ ïððÙ ð û. i 3 -
· ãñÍ³ Íññ³ Ýçä ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñç
Ñ³ -
Ù³ ñ:

Øç ù³ Ýç · ãñÍ³ Ý»ñ
1 »é..ë 1³ ÝÉçÍ Í³ 3 ñáðÙÝ»-
ñçó 1³ ÝÉçÍ ãðÙ»óÁ Ù»ñ³ ëi 3 ÝçÝ, ÐáðÙ. 3 ñç³ ÛçÝ .. ã»Ëç³ Ûç
Ð³ Ýñ³ ã»i ãðÙ³ ÝÁ ÙððÙ»Ý Ýáñ ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñç · ÝáðÙÝ»ñ Í³ i 3 -
ñ»ñðÙ: Á»° Ýñ³ Ýù .. Á»° Ú² ï ú-Ý Ý³ Ë 3 é³ çÝ³ Ñ»ñáðÙñðÁ i 3 -
Íçé »Ý Ù³ ñi 3 1³ Ýçä ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñçÝ, áñÁ Ýñ³ Ýó Ùáii »óÝáðÙ ð 3 Ý-
1³ ÙáðÙ³ Ý Ñ³ Ù³ ñ 1³ ßÝ³ Íó»ñð Ñ³ çáñ 1 i 3 ñáð ÁÝ³ Í
Á³ Ù³ Ý³ Í³ Ñ³ i 3 ÍáðÙ: Ð³ çáñ 1 Ñ³ Ý. 3 Ù³ Ýù»Ý ë³ Ú , áñ Ýñ³ Ýó
ëáí»i 3 1³ Ý ßñç³ Ýç Íññ³ Ýçä ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñÁ 3 ëi Çx³ Ý³ µ³ ñ
Ù³ ßi Ýí 3 1/2 ðÝáðÙ »Ý 3 Ú ð»i ãðÙñðÝ»ñçó ïðð³ ù³ Ýññç
Ñ³ Ù³ ñ 3 Ññ³ Ý³ Í ëá 3 é³ 1/2 ÝñðÙ³ Ý 3 Ú i »ë³ Íç Áí 3 ù³ Ý³ ÍÁ:
2 ð Ý³ Ý» ñÙ³ Íç Ý»ñùá, i 1 Ù³ Éi 3 ñ³ Í³ ßñç³ ÝÁ Ñ»i 3 Ùáii
ÍçÝáðÙ, 3 é³ ççÝ Ñ»ñáçÝ 3 ñ..Ùi Ù³ Ý 3 ñi 3 1ñáðÙ³ Ý µ³ ïÙ³ Ýß³ -
Ý³ Í³ ÛçÝçñ 3 éÙ³ Ý Ùç³ Íññáí 1áñé Ñ³ ÝáðÙ³ ÝáñçÝ ÷ áÈ³ ñç-
Ý»ñðù³ ð³ ù³ Í³ ÝáðÙñðÁ:

Í »Ýi ñáÝ³ Í³ Ý °íñáá³ Ûç 3 ð »ñ»ù »ñÍñÝ»ñÝ ðé 1 »Ù 3 é 1 »Ù
Í³ Ý. Ý³ Í »Ý Çñ»Ýó ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñÁ Ó» 3 ÷ áÈ»ñð Úç»ÝáðÙ ÁÝi -

È»Ñ³ ëi 3 ÝÁ, ÐáðÙ. 3 ñç³ Ý ..
â»Ëç³ Ûç
Ð³ Ýñ³ ã»i ãðÙñðÝÁ áðÙñðÙ
»Ý ð »ñ³ Í³ éáðó»Éçñ»Ýó
Íññ³ Ýçä ÚççÝ³ ÁçéÝ»ñÁ
Ý³ 1/2 . áðÙñðÝ Í³ Ëé»ññái:
Ð³ ðáñ¹ ãðÙ ð
· 3 ñµ³ ñ³ ëÁ³ ññÁ

Ñ³ Ù³ ñ ó³ Ù³ ù ï »õ³ ï³ Ùáõé³ 1³ ñÝ»ñç Ùçç”

Í³ Ý óáððáðÙÝ»ñ, án³ ñíç³ Í³ Ý³ óÙ³ Ý³ Ù³ Ù³ ní Ý³ È³ i »éí³ Í³
 à³ ßí à³ YáðÙ³ Ý³ È³ Èé»ñç i³ ñí»Í³ Ý³ ÙçççÝ³ ù³ Ý³ ïÁ, Ñ³ .
 í³ Ý³ µ³ ñ³ ÍÙ³ Ý³ Ùç³ YáðÙ³ Ù³ Í³ ñí³ YáðÙ³. È»Ñ³ eí³ Ý³ 2ØÜ³
 \$200 ÙççäÝ³ 1áÈ³ ñ, ÐáðÙ³ 3ñç³ Ý³ 2ØÜ³ \$60 ÙççäÝ³ 1áÈ³ ñ ..
 á»Èç³ Úç³ ð³ Ý³ à»í aððáðÙ³ 2ØÜ³ \$110 ÙççäÝ³ 1áÈ³ ñ:

„Á» ÁYí ñíÇ ²ØÜ-Ç é³ ¹Ù³ û¹³ ÜÇÝ i »ÉÝÇI³ Üç Ô»éù µ»ñÙ³ Y
i ³ ñµ»ñ³ ïÁ, ³ à³ i »ë³ ï»i Ý»ñÇ Ù»i ³ ÜE ÉáðÙµ Ç N³ û i .³ :
² ØÜ-Ç û¹aðÁY áðçÙç Ùç û³ Ýç N³ ñÙñû û. i ³ . áñÍI³ Í **WF-16A/Bs**
i ÇàÇ ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñ, áñÁ Ý³ à³ i ñ³ eï iáðÙ ðñ ³ é³ ç³ ñI»Éí³ -
x³ éùç ï³ Ù i³ ñò³ ï³ ÉáðÙ³ Ý N³ Ù³ ñ: è³ ¹Ù³ Iáí³ ÜçY að»ñ að
Ý»Ý ÷ aùñ ù³ Ý³ ïáðÙ³ Ùµ ÐáñÝ»Ã NñÁÇéÝ»ñ, áñáÝù YáðÙÀ»é³ é³ -
ç³ ñIáðÙ»Ý û. i ³ . áñÍÙ³ Ý N³ Ù³ ñ: ¹³ Ü³ Ü³ Ù û. i ³ . áñÍI³ Í
ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñç i³ ñò³ ï³ ÉáðÙY áo i³ x³ éùä ï³ ñ»áñ ³ éÝáðÙñðó
áð»Ý Ø³ ù¹áÝ»É, áð Eëç .. ÉáùÑç¹ Ø³ ñi ÇÝç N³ i, ù³ Üç áñ i ï-
Ù³ Éí³ ñ³ I³ ññc³ YáðÙ³ Ü ÇÝùÝ³ ÁÇéÝ»ñç N³ Ù³ ñ Üç³ È³ i »ëi³ Í

ÜÍ³ ñáðÜ á³ i I»ñí³ 3 I ɿ F-16D i ÇàÇ ÇÝüÝ³ ÅÇéÇ . i ÝÇó Ii ñi »Íäö á³ ÑÄ üáññÅÇ é³ ¼Ü³ I³ Ý µ³ ½³ Üç i³ ¼üáðåðoo, a»E ü¹³ åáðÇ Ø»I³ - i³ ñÜ³ Üµ:

♦ ²Ñ³ Ä» ÇÝääÇeÇÝ { Rädi³ Üç ÁYÄ³ óÇİ i »ëüÁ ² ØÜ-Ç e³ ½
Ù³ ü¹³ ÜçÝ i »ËÝÇİ³ Üç Ñ³ Ù³ n.

ÈºÐ² êí² Ü

È»Ñ³ eī³ Ýçá ïáñí³ Ýçä û¹áðlÁ Ñçùýíáðù ð eáí»í³ ï³ Ý
Ý³ È³. Íç Øç. -21, Øç. -23, Øç. -29, êáô 20 " êáô 22 ïáñí³ Ýçä
çýúý³ ÁçéÝ»ñç íñ³: È»Ñ³ eī³ ÝÁ ï³ Ù»Ýáðù ð ÷áÈ³ ñçÝ»É¹ñ³ Ýù
Ý³ È³ á»ë Ø»éù µ»ñ»éáí 50-çó 100 Á³ Ù³ Ý³ ï³ ïçó µ³ Á³ Ý³ ï
û. i³ · áñí Ù³ Ý ïáñí³ ÝçáÝ»ñ: ØçÝä· 2005Á. ³ Ýññ³ Á»ßi ïÍçÝ»Ý 70
û¹ñ³ ÚçÝ Ñ³ Ù³ ï³ ñ. »ñ:

Ý³ ÁČéÝ°»nÁ Ù³ èÝ³ Ió»É »Ý 1996 Á. ú· áeii áeç 22-Çó 25-ÇÝ
· Ç¹· ášáadÙ Í³ Ù³ ó³ Í óáô³ 1ñ³ Í³ Ý ÄéÇaiÝ°»nC:

ĐÀO ỨQ 2 ĐÀ 2

Đáô̄l. 3 n̄ç³ Ý ó³ Ÿí³ Ýáđú ɿ 3 n̄íç³ Ÿí³ Ý³ óÝ» Éčñ Øç· -21, Øç· -
23 " Øç· -29 i çàç ÇýúÝ³ ÁčéÝ» n̄Á 3 éÝi³ ¼Ý 30-çó 40 Ýáñ
é³ ¼Ù³ û¹³ ÛçÝ i » ÈÝçi³ ũáí:, n̄³ Ù³ Ÿí³ Ý e³ N̄³ Ý³ + 3 IáđúÝ» n̄çñ
à³ i x³ éáí Đáô̄l. 3 n̄ç³ Ý N̄³ i³ Ý³ µ³ n̄ iÁÝi n̄ç i³ n̄o³ Ÿí³ ÉáđúÙ³ Ý
N̄³ Ù³ Ó³ ÚyáđúÙáđúÁ, 3 é³ Ýó N̄³ Ù³ i » Õ 3 n̄i 3¹ n̄áđúÙ³ Ý, » Á»
3 Ý. 3 Ù Ýáñ e³ ¼Ù³ û¹³ ÛçÝ . Ýi³ Í N̄³ Ù³ Ÿí³ n̄. » n̄ ß³ N̄³ . áñÍÙ³ Ý
À³ Ül» i Ý» n̄ . i Ýí» Ý, Áëi Ø»ù êi Çí» ÝéáÝç, áñÁ N̄³ Ù³ n̄áđú ɿ
Èáùñç¹ Ø³ m̄iç ÇÝ i 3 ũi Çi³ Ÿí³ Ý Û³ m̄i 3 i³ n̄³ Ÿí³ Ýç ÇýúÝ³ Áčé-
Ý» n̄ç N̄³ Ù³ Ÿí³ n̄. ç káđí³ Ù³ Ÿí³ Ý N̄³ n̄o» n̄áí i Ýúñ» ÝÁ Í » Ýí n̄áÝ³ -
Ý³ Ý oíñáá³ Ûç N̄³ Ù³ n̄: Ün̄³ Ÿí³ n̄íçùáí Đáô̄l. 3 n̄ç³ Ý e³ ¼pháđú
i³ n̄o³ Ÿí³ ÉáđúÙ³ Ûp Ó»éu Íp» n̄ç 7 û¹³ ÛçÝ N̄³ Ù³ Ÿí³ n̄. » n̄, N̄³ i á, uçã
3 i » Íç áđß Í. Ýç 18 û. i 3 . áñÍi³ Í û¹³ ÛçÝ N̄³ Ù³ Ÿí³ n̄. » n̄, " i » n̄ç³ -
á» è Íp³ i³ n̄ç Çñ á³ N̄³ ÝçÙáđúÝ» n̄á 18 Ýáñ û¹³ ÛçÝ N̄³ Ù³ Ÿí³ n̄.
» n̄áí: Ø³ û¹áÝ» É, áó Ê» Ý 3 á³ Náñ» É ɿ û¹³ ÛçÝ óáô» 3 n̄áđúÝ» n̄
Đáô̄l. 3 n̄ç³ Ûç o» ûm» Ù» Áç é³ ¼Ù³ û¹³ ÛçÝ áđß» n̄ç µ³ ½ Ûáđú û. áé-
i áéç 16-çó 18-Á:

â °ÊÆ² ÚÆ Đ² Üð² ä °î àôÂÚàôÜ ÝâĐ¤

âÐÇ á³ Ñ³ ÝçÙáðÙúÝ ; ÷áË³ ñCÝ»É Çñ Ñ³ Ù»Ù³ i³ µ³ ñ ÷ áùñ
ù³ Ý³ ÍáðÙ³ Ùµ ØÆ¶-23, ØÆ¶-29, ØÆ¶-21, êàð22 " êàð25
í ÇáÇ ÇýÙÝ³ ÁçéÝ»ñÁ, Ëçëi¹ ï³ Ù³ Í³ Ý è³ ÑÙ³ Ý³ ÷³ ÍáðÙ»ñç
á³ Ù³ ÙÙ³ Ý³ »ñáðU: â»Ë»ñÁ Ñ³ i³ Ý³ µ³ ñ Íéëé»Ý í³ ñÙ³ Í³ ÉÉ 7
ÇýÙÝ³ ÁçéÝ»ñ, Áéï¹ äáñùç " êï Çí»ÝéäÝç: Å»² ØÜ-ç e³ ¼Ù³ Íá-
í³ ÙÙ³ " é³ ¼Ù³ û¹³ ÚÙ³ áðA»ñÁ ÝÙÉ»Ý, áñ Í³ ñáðU »Ý ÑÙ³ ï³ íáñ
13 ñÙ³ Ýéé³ ¼Ù³ û¹³ ÚÙ³ i³ »ËÝç¹³ ÚÙ³ ðÙ»ñáðÙ»ñÁ: i³ ñÙ³ Í³ É
áðAÙ³ Ý áñáðÙ»ñÁ Ñ»i³ . 3 ïáðU Í³ ñáðU³ Ý³ µ³ ó»É û·i³ . áñÍ³ Í
" Ýáñ ÇýÙÝ³ ÁçéÝ»ñC ïñ³ óåóòÇä · ÝáðÙ»ñC ïñ³ : »é·ë ùÙÙ³ ñI-

í ádÙ { à»È»ñC Ó»éùp»ñáðÙÝ»ñC àñáó»ëÁ µ³ Ù Ýáñ ³ é³ ç³ ñíLáðA-
ÙðÙÝ»ñ I³ ñaÑÓ»Ý ³ ñí »ÉÑ³ çáñ¹ ï ³ ñí ³ eI½µCY:

F/A 18 D i ÇàÇ ÇYüY³ ÄÇéY»ñÇ û¹³ ääöY »ÉË³ ï³ Y û¹äöÄ ÖC. i ÇàÇ ÇYüY³ -
ÄÇéY»ñÇ »ñÍäô û¹³ ääöY »ñ Çñ³ ï³ Y³ óñ»É »Y³ i »ëi³ iáñi³ Í 8
ÄéçauY»ñ, F-16 i ÇàÇ ÇYüY³ ÄÇéáí, üáñÄ àôäñÄäðU: Üñ³ Yù³ Ü
3 YóY³ i³ uç³ Y¹³ ÜY»ñÇó çÇY, áñáðU ÁY¹. ñÍi³ Í çÇY 4 i »ÉYçI-
3 ï³ Y Ù³ èY³ . »i³ Y»ñ, áñáYù³ èY³ IóáðU çÇY · áñÍY³ ï³ Y, Èñ³-
Èáöe³ ï³ Y, Yûäö³ i »ÉYçI³ ï³ Y .. äçéäöäðU³ ï³ Y · Y³ ñ³ i³ Ù³ YÁ:
F/A 18 D i ÇàÇ ÇYüY³ ÄÇéY»ñÇ û¹³ ÜÇY óäö³ 1ñáðÜY»ñ »Y
i »ÖC áäö»ó»Éâð-Ç ä³ ñ¹äqüçö³ µ³ 1/2 ÜäðU û. aëi³ aëç 19-Çó 21-Ä:
Ö³ û, áY»É, áö ÈP èÄ YáðÜY»ñ È, añ ÜüY³ ñÍç Y³ .. Ü³ è»ñÇ
3 ñi³ 1ñáðÜ³ Y Íñ³ · ÇñÄ² »ñá i³ á¹äEá¹çç N»i , »Ä» ĐáñY»Ä
i ÇàÇ ÇYüY³ ÄÇéY»ñ ÁYí ñi³ »Y:

Àëï Janes's Defence Weekly
28.08.1996 Ñ³ Ù³ ñÇ ÝÙäõÅ»ñÇ